

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
 4-heteses petit sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 fillér
 Nyitási sor 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 88.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, március 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérfők: Fantázia egy óriás sztrájkáról.
- Polónyi napja.
- Az aradi gyermekkorház.
- A Máv. Üzletvezetőség öröme.
- Hét nap hangulata.
- Lilliomtípró tanító.
- A király és Barabás.
- Megtalálták a névtelen levélíró.
- A nap furcsaságai.
- Ami az erdő mesél.
- Érdekes bírtokvásárlás.
- Tárca: Fiatalság. Irta: Kincs István.

Fantázia egy óriás sztrájkáról.

Arad, február 29.

Kora hajnalban, fél tizenkettőkor — Andrassy Gyula éjszakáin ez a pitymallat — a belügyminisztert fölverték a szenderből. Az alvásnak az a része ez, amikor a szem már ébren van, de a test még aluszik.

— Kegyelmes ur, baj van. Az összes városok bementék a sztrájkot.

Az elnöki osztály vezetője jelentette azt, a ki állásánál fogva legkönnyebben kockáztathatta meg a fegyelemnek azt a megsértését, hogy a minisztert álmából kizörrentse.

— Sztrájkolnak?

Valami elképzelhetetlen volt ebben a szóban. Hanem a mikor fölöltözött a fogadó szobában állott s a rá várakozó küldöttséget fogadta, mindjárt valóságként állott előtte az abszurd dolog.

A küldöttség vezetője Brolly Tivadar volt, a pozsonyi polgármester, a Batthyány

Tivadar-szakállnak vidéki kiadása. E hasonlatosság révén, meg a szakáll tekintélyében bizva, ruházták rá a vezető szerepet. Azután volt ott képviselve a városok mindenik típusa. A ködmön-szagu, elhízott alföldi városnak, az erdélyi kis rendezett tanácsnak, a felvidéki kurta-metropolisnak és a gyár-éhes kávéház-városnak polgármestere. Császárkabátban voltak, de az arcuk olyan ridegen meredt, hogy az sehoggy sem illett ehhez a tiszteletteljes öltözethez.

— A vidéki városok nevében — jelentette a szónok komolyan — megtagadunk az állam részére minden szolgálatot. Az állam a vidéki városokat olyan gyalázatosan fizeti, hogy ahhoz képest a kubikos-napszám vezérigazgatói tantiém. Az iskolázásra alig ad valami szubvenciót, a rendőrségre semmit. Ha a városoknak egy-egy nyomorult új hivatalocskát, bakazászlóaljot, iskolát oda is vet olykor, annyi mindent követel a városoktól, hogy azok a végén ráfizetnek. Mindennek tetejébe pedig most az új adórendszerrel a veséjét is ki akarja nyezni a kiuzsorázott vidéknek. Ez nem megy tovább! Sztrájkolunk.

A belügyminisztert nem hagyta el az az udvarias, zavarba ejtő nyugalom, a melylyel a függetlenségi párt házi zendülőt le szokta fegyverezni.

— Hogy értik ezt, kedves urak?

— Fölöttébb egyszerűen. Az államnak nem hajtunk be több adót. Se birságot. Nem őriztetjük rendőrrel az utcákat, a külvárost. A közbiztonság fentartása az

állam feladata. Az iskoláinkat becsukjuk. A közoktatás is állami kötelesség. Egyetlen aktát, a mely a miniszteriumtól, vagy akárminő állami hivataltól jön, el nem intézünk. Az iktató ezeket az ügyiratokat szignálás nélkül kiadja a városházi portásoknak, a kik négyfelé vágva tüzetrakó szernek használják fel. Hogy sorozni egyáltalában nem vagyunk hajlandók, az említést se érdemel.

A küldöttség tagjainak sűrű, helyeslő közbekiáltása mutatta, hogy a helyzet komoly. Az emberek föltartóztathatlanul el vannak szánva.

Andrassy csak ennyit kísérelt meg:

— De polgármester urak, a magasabb érdekek . . .

A szepesi huszezer lakosu szabad királyi fészek polgármestere kipattant a sorból:

— Füttyülünk a magasabb érdekekre, a mikor nálunk kilencvennyolc és háromnegyed százalék a pótdó! A polgárok bennünket majd lenyuznak, az állam pedig ezalatt új kiadásokat sóz a nyakunkba, s tetejébe még kormánybiztossal fenyeget, mert könnyelműen gazdálkodunk.

A küldöttség a bejelentés után a *Trieszti nő*-höz ment, ahol impozáns sztrájk-tanyává alakultak a vidéki városok kiküldöttei. A hangulat igen lelkes volt. Kada Elek, a költői lelkületű kecskeméti polgármester alkalmi nótákat szerzett a sztrájkolók buzdítására. Varjassy Lajos, Arad polgármestere csiklandós poharköszöntőket mondott, s Rimler Károly, a nagyváradi polgárnagy, a hazájabeli ortodoksz ado-

Fiatalság.

Irta: Kincs István.

Heten voltunk. Csupa lakodalmas népség. Körmenden váltottunk bilétát a Németújvárra törekvő vicinálisra s Muki bácsi vezetése mellett már szépen el is helyezkedtünk egy kocsiiban.

— Ide mást be ne eresz szén! — parancsolta az öreg, miközben fölénnyel huzigálta a deres pemetet, mely vagy negyven évvel ezelőtt az orra alatt talán barna színben fakadott.

— Kérem, kérem — volt a konduktor szívélyes válasza.

— Kap egy gubaszivart — jelentette ki nagyilekűen Muki bácsi.

— Most pedig mehetnénk.

S a mozdony, akárcsak a mi vezetőnk szavát leste volna, abban a percben füttyentett éppen.

— Jaj! — kiáltott föl ijedten a kis Rákossy Ilonka. Különböznél meglátszott rajta, hogy csak tettetés minden ijedelme.

— Mi baj, hugom? — tudakolta részvétellel Muki bácsi.

— Megfeledeztünk valamiről.

— Miről lelkem?

— Keszkenőt kellett volna kötni a lóra.

Bizony no, pántlikás keszkenőt.

— Göröcsöt a nyelvedre, szép hugom, azt is pántlika nélkül — vágott vissza méltósággal a társaság feje.

— De Muki bácsi — sietett a lefőzött kis-asszony segítségére egy lelkes gavallér.

— Neked is kell valami?

— Én . . . én már láttam föl-pántlikázott lokomotívot.

— Hát kétféjü bárkát nem láttál még, te bolond közsörüs.

— Jaj ha! Muki bácsi — fészkelődött kedves boszankodással Ilonka — be goromba maga!

— Mintha bizony ti nagyon udvariasok volnátok. Nem rossz, igazán nem rossz. Piszkolódtok velem naphosszat . . .

— Hát mit csináljunk? — elegyedett szóba még egy báránypü hadnagy is. — A haza sorsán keseregjünk talán?

— Hozzá ne nyulj, kölyök, ahhoz a szent fogalomhoz — ugrott föl az egyszer igazán dühösen az öreg — mert . . . mert mindjárt pofonítlek.

Szünet állott be. Muki bácsinak szabad volt minden. Hanem az általános hallgatás mégis azt mondta, hogy valamennyien méltányolják az egyszer Muki bácsi természetes föl-háborodását. Igaz is no . . . katoná ne avassa magát bele a haza dolgába.

— Ne haragudjék, Muki bácsi — kezdte Ilonka kérielni a paprikás öreget — igazán, Muki bácsi, no ne . . .

— Ej mit, csak gyerek ne volna a világon — tört ki az öregből a keserűség.

— De hiszen akkor öreg se volna! — jegyezte meg nagy bölcsen Rákossy papa.

— Ez az, öcsém, éppen ez az! — fakadt lelkesen szóra az öreg — fején találtad a szöget. Éppen ez az.

— Nem értem.

— Hát megmagyarázom. A gyermekek öregitenek meg minket, barátom. Éppen ez az. Tegnap fiatal házas voltál még: boldogan dudorászva ráncigáltad a szíjját mit szopós gyerekek bölcsőjéhez kötöttél . . . és ma? Nézd meg Ilonkát. A fejedre nőtt tisztára. Holnap megkérlek s holnapután, majd mit mondok, a markodba nyomják megint a szíjját — s ráncigálhatod az unokádat.

Az öreg boszusan fújtatott.

— Megálljon, Muki bácsi! — volt a szégyenkező szemrebányás Ilonka részéről.

— Gyerek, ne neszezz! Nem értesz hozzá! Ugy van, amint mondtam; ti vagytok a mi sirásóink.

— Muki bácsi!

— Ej mit! Muki bácsi ide, Muki bácsi oda. Megmondtam az egyszer az igazat. Ha ti nem volnátok, akkor a ti Muki bácsi ok még számot tenne apáddal együtt. Nem igaz, Ferkó?

— Bizony — düllesztette ki mellét büszkén Rákossy papa — fajunkra nőnek a fiatalok.

— Azért haragszom a gyerekekre. Ki nem állhatom őket — fejezte be a haragos öreg.

A fiatalok azonban nem haragudtak rá! Dehoggy tudtak volna megharagudni az öreg Muki bácsira.

A vonat időközben pedig dübörgött. Itt-ott

mákkal fűszerezte a kedvet. S újból, megismét fölhangzott a lelkes hang:

— Vesszen az állam! Nem kell az éh-bér-szubvenció!

A kormány természetesen súlyos zavarok közepébe jutott. A rendőrséget hamar helyettesítették katonákkal. De új baj jelentkezett. A katonák többnyire a városoktól bérelt kaszárnyákban laktak, a városok meg egyszerre fölmondták ezeket a kaszárnyákat s követelték, hogy a katonák huszonnégy óra alatt vonuljanak ki az ő házaikból. Az adóbehajtásra az összes osztrák ezredek élmezési tisztjeit és számvivő-örmeistereit rendelték ki, akik expressz vonatokon érkeztek meg és sebtén megkezdték a munkát. Apró zavarok nélkül természetesen nem ment a dolog. Aradon például a Neuman testvérek cég ellen tizenhárom korona 42 fillér utadó hátralék erejéig elrendelték az árverést, míg Szegeden Sötörő Mozsár Éva, piaci elárutónőtől harmincezer korona szeszadót követeltek, nehéz különbeniek terhe mellett.

Hasonló dolgok estek a sorozásoknál, amelyeket ezuttal tisztán katonai személyek vezettek. A téves kézbesítések és kimutatások révén például a tűzér-ezredekbe besoroztak 412 hatvan esztendő agastyánt, 532 asszonyt és 2382 olyan katonakötelest, akik immár a másvilágon teljesítenek szolgálatot. A városi iskolák ellátását, miután a községi tanítók szintén el voltak tiltva a munkától, úgy oldották meg, hogy a póttartalékos tanítókat legfelsőbb hadiparancsral tényleges szolgálatra hívták be és tanításra vezényelték...

Ezek csak halvány részletei a zürzavarnak, a katonai közigazgatásnak, amelyet a városok sztrájkja okozott. Ne maradjon említés nélkül, hogy az állami anyakönyvvezetésre alkalmazott városi tisztviselők is bevonattak a sztrájk körébe s a szerelmes párokat a térparancsnokságokhoz beosztott, helyi alkalmazású századosok adták össze, míg a születéseket a hadkiegészítő parancsnokságok tartották nyilván.

A városok ellenállását mindez nem morzsolta le. Debrecen városa, hír szerint, tíz milliós kölcsönt vett föl a Pesti Hazai Első Takarékpénztártól a Hortobágyra leendő betáblázás mellett s azt fölajánlotta ellenállási alapnak.

— Éljen Debrecen! — ez a kiáltás hallatszik a Szép juhásznő-hoz címzett korcsmában, miután a Trieszti nő-nél volt sztrájkanyát az államrendőrség feloszlatta.

A sztrájk ötödik napján Hadik János belügyi államtitkár megjelent a vezetőknel és tárgyalni kezdett a megegyezés felől. A fölajánlott feltételek ezek:

1. A rendőrséget államosítják.
2. A tanügyi szubvenciót ötszörösére emelik.
3. A városok szabad osztozkodást kapnak a három új egyetem, négy főipariskola, hat hadosztálytüzérezred és kilenc bábaképző között.
4. Az adóbehajtást mint akkord-munkát az állam külön díjazza.

A bizalmi férfiak késő éjjel tanácskozássra hívták össze a sztrájkhoz csatlakozott városok polgármestereit, hogy a föltételeket megvitassák.

(Az erőteljes szervezkedés után, amelyet a vidéki városok az adóreform ötletéből az állammal szemben kimondtak, az ujságíró könnyen izguló agya így képzelte el a városok sztrájkját, amely egyszer bekövetkezhetnék. Ha komolyan nem is lehet venni ezt a fantáziát, egy igazság van benne: hogy a vidéki városoknak valóban okuk lehetne erre a lehetetlen sztrájkra.

Négy szociálista-párt A nemzetközies mellett két szociálista párt volt máig. Mezőli földművelés szociálista pártja és a néppárt védnöksége alatt szervezett keresztényszociálista párt. Ma egy újabb szociálista párt szervezkedéséről kaptunk írást. Nemzeti szociálista pártnak hirdeti magát s a kisiparosokat és munkásokat szólítja szervezkedésre.

hogy azokat a falakat eddig már szerte hordták, de annál büszkébben merednek terrászos sorban égne a várhegy természet s emberkéz alkotta bevehetetlen bástyái.

Hazánk nagy darab történelme tekint le onnan a magasból miránk.

Valamikor a sziklakolosszus maga visetel a Németújvár nevet. Békés civiliót hirdető benecések rakták fönn az első falakat, míg nem a középkor hadviselő olygarchái széles a Dunántulon rettegett erősséggé alakították át. A várépületek leomlottak, csak a várfokon álló kápolna maradt meg hirmondónak belőlük néhány mellékkeliséggel. Az alsó és felső várudvar összekötő toronykapuról lekivánczolt a torony, a ciszternának nincs ki számára fogja a vizet. Az alsó udvar sziklakutját a prózai utókor lassan betemeti: minden látogató egy-egy bele-dobott kő viszhangjával nézi az egykor feneketlennek képzelt mélységet. Csak a kőszancok dacolnak még, a téglabástyák foszlásnak indulnak, s ha a vihar egy-egy mállott darabot megindít a meredek lejtőn lefelé, az egész uton nem akad egy fa vagy bokor, mely azt esésben megállítaná, hogy le ne guruljon a völgybe, vagy éppen egy ház udvarára.

Az Árpádok zászlója lengett valamikor a várfokról, de a vár urai vajmi sokszor dacoltak az Árpádokkal. A németújvári grófok kardja még a Hunyadiak alatt is nehéz súlylyal esett az ország történelmének billenő serpenyőjébe, miglen II-ik Lajos királyunk Bathány Ferenccel nem adományozta 1525-ben.

Közvetlen a várföljárattal szemben meg-

Polónyi napja.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Budapest, február 29.

Szombat van, interpellálni fognak. Négy interpelláció van bejegyezve:

1. Viád Aurél (a katonai kérdések fölmentése tárgyában a miniszterelnökhöz: — nagy érdeklődéssel várják Wekerle választását.)
2. Nagy Dávid (a budapesti lakászsűkség tárgyában.)
3. Polit Mihály (a zsandzsáki vasút dolgában.)
4. Nagy György (az özvegyek nyugdíja dolgában.)

Ezenkívül Bozóky Árpád megokolja két törvényjavaslatát, melyet régebben benyújtott.

Az igazi napirend természetesen a házszabályrevizió, amelyhez a következő szónokok vannak fölírva: Hoffmann Ottó, Bánffy Dező, Hodzsa Milán és Thoroczkay Viktor. De lehetséges, hogy Bánffy átengedi a szót Polónyinak és ekkor Polónyi kibeszéli az ülést.

Az ülés megnyitása előtt Wekerle miniszterelnök, Andrássy gróf miniszter és Návay alelnök tanácskozássra vonulnak Justh Gyula elnökkel. A tanácskozás végeztével Justh elnök a folyosóra jött s közölte, hogy hétfőn, kedden és szerdán nem lesz ülés.

Részletes tudósításunk:

Justh Gyula elnököl az ülésen.

Bizony Ákos, az állandó igazolási bizottság elnöke Barcsay Tamás mandátumáról tesz jelentést.

Kovácsi Albert a mentelmi bizottság ügyelről tesz jelentést.

Következik Bozóky Árpád indítványainak megindokolása.

Bozóky Árpád: Első indítványa a tíz holdon eső birtokok cseréjéről bányák és illetékmentességére vonatkozik. Ezt az intézkedést már megígérte a földművelésügyi miniszter és a pénzügyminiszter is. Elő kell mozdítani a kisbirtokok cseréjét, mert ezzel magánuton hozták egy darabba elaprózott földjeiket és üzhetik a kis tenyájukon a baromfi tenyésztést, a mely ma ugyyszóval a buzatermésnél is fontosabb. Kéri az indítvány elfogadását.

Wekerle Sándor miniszterelnök azt hiszi, hogy éppen elegendő átalakító pénzügyi anyagot

megállott s újra dübörögni kezdett, miglen végtére be nem futott a németújvári állomásra.

A kvártélymesterek fogadtak bennünket. Lakodalmas népség mindig biztosra megy. Mindjárt az állomáson kidiktálták, ki hova, merre. Egyik a doktorhoz, a másik a patikushoz, még a járásbírónak is jutott belőlünk.

Az én sorsomat a Muki bácsiéval kötötték össze.

— Az urak a franciskánusoknál szállnak — jelentette nekünk egy rendező.

— Bánom is én — felelte Muki bácsi — csak menjünk már egyszer.

Kocsira ültünk s megindultunk.

Jobbra-balra még köszönteni kellett, de hogy a sokadalomból kevergődtünk s az utitársam kicsit körülhordozta a tekintetét, egyszer csak oldalba bökött, mondván:

— Nézd, öcsém, de bolond nagy szikla az ottan!

A várhegyet értette.

És tényleg óriási sziklakolosszus emelkedett előttünk alig egy puskalövésnyire légvonalban tőlünk.

Eppen feléje tartottunk.

A városka házai, mint a csibék anyjuk szárnya közé, úgy simultak egyesével, kettésével a hatalmas várhegy közé, mely még most is, a mai demokratikus világban, szinte önértés büszkeséggel emeli meg rovátkos kő- és téglaszancokkal megrakott fejét a Strém patak öltözött rétek fölé.

A rétek valamikor víz alatt állottak, valószínűleg, hogy természetes védgátat szolgáljanak a fallal készített alsó városkának. Az az,

állott a kocsink. Muki bácsi oldalba ütött s azon kezdte:

— Itt laknak a barátok?

— Minden bizonynyal.

Tovább nem folytathattam, mert a gvardián ur személyesen fogadott már minket.

— Ezek a barátok hát tudnak becsületet — jegyezte meg Muki bácsi, deres bajuszát húzogatva — itt leszünk, öcsém.

— Természetes, hogy leszünk. A ház-főnök szívélyesen üdvözölt s mindjárt magunk elköszöntésére szólított, melyeket az ódon épület emeletén jelölt ki számunkra.

Muki bácsi érdeklődéssel nézte a széles folyosókat; közel voltak kirakva; a falak fehérre meszelve s jobbról-balról, mint az óriási méhkaptárak kicsi nyílásai, szolgáltak a cellákba a barnára füstölt apró ajtók.

— Hányan laknak ebben a házban, barátok! — tudakolta az öreg kíváncsian.

— Négyen, uram — volt a válasz — három páter meg egy fráter.

Muki bácsinak sehogy se tetszett a felelet. Tekerte a fejét erős boszankodással.

— Ekkora házban?

— Ekkora házban, uram — hagyta rá a gvardián fátyolozott hangon — tizenkét szerzetesre volt a klastrom alapítva s most már csak négyen vagyunk. Nemsokára leszünk talán még kevesebben. Mi ugyanis, tetszik tudni, halálra vagyunk ítélve.

Muki bácsi megállott s erősen szemközt nézett a gvardiánnal. Ismertem már az eszejárását. Azt akarta mondani:

terjesztett elő. De bizonyos sorrendet kell tartani. A javaslat ellen elvi kifogása nincs. De nem a birtok terjedelmére, hanem értékére kell nézni és nem lehet az intézkedést a cserére szorítani. Előkészület alatt van a parcellázási törvény, ezzel organikusán kell megcsinálni az összes összefüggő törvényeket. A kormány minél előbb intézkedni fog eziránt, kéri tehát, hogy mellőzzék az indítványt.

A többség úgy határozott, hogy az indítványt nem tűzi ki tárgyalásra.

Bozóky Árpád megindokolja a cigányügy rendezésére vonatkozó javaslatát. A kérdéssel évek óta foglalkozik. Javaslatának részleteit nem kívánja előterjeszteni, mert tudja, hogy falra borsót hány. Az alapelvei a javai adatnak az, hogy a cigányokat le kell telepíteni. Kéri a Házat, vegye érdemben a javaslatot tárgyalás alá.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter: A kormány foglalkozik a kérdéssel, legközelebb javaslatot fog előterjeszteni, kéri tehát, ne tárgyalják érdemben Bozóky javaslatát. Tudjuk, mennyi bajt okoznak a kóbor cigányok, hogy veszélyeztetik a közbiztonságot, épen ezért az intézkedés nem fog késni.

A Ház nem veszi tárgyalás alá Bozóky indítványát.

Következik a házszabályrevízió.

Kovács Ernő a javaslat mellett szól fel. Foglalkozik a revízió tervezet részleteivel és nagyon terjedelmesen indokolja, hogy valóban bővíteni kell az elnöki hatáskört. Kéri a javaslat elfogadását.

Hoffmann Ottó helytelenül, hogy nem is meri a Ház a választói reformot. Nem képzel olyan önző, gonosz képviselőt, aki ezt a javaslatot azért obstruálná meg, mert a saját kerülete érdekelt veszélyeztetve látná. Az ilyen embert elsöpörné a közvélemény ereje. Ugy látszik, hogy a házszabályszigorítás a kormány vállalt feladatai közé tartozott. Mindenesetre sokáig gondosan titkolt feladat volt. Az indítvány részleteivel annak idején foglalkozni fog. Egyelőre határozati javaslatot terjeszt be, amelyben azt kéri, hogy a revíziót a választási reformmal kapcsolatban végezze csak el a Ház.

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után

Polónyi Géza kezdi meg revízióellenes beszédét. Hosszu parlamenti működése alatt mindig annak a felfogásnak a kifejlődését látta, hogy a házszabály a kisebbség védelmére való. Méltán lehetett várni, hogy ez a kormány, ha előveszi pártközi egyezmény alapján veszi elő a revíziót. Be fogja bizonyítani, hogy az indítvány nem Nagy Emil szerzeménye, hanem a felsőbbség akarata szerint jött létre.

Polónyi Géza a javaslat szerkezetéből, előterjesztési módjából azt következteti, hogy a

javaslatot a király tudtával hozták elő. Andrássy Gyula gróf mint képviselő szólalt fel, de mint miniszter jelentette ki, hogy a javaslat mellőzése esetén tárcsiáról lemond. Apponyi Albert gróf már nem mint a Ház tagja, hanem mint miniszter állott fel és szintén bejelentette a kabinetkérdést. Ehez csatlakozott Kossuth Ferenc is. Hát a kabinetkérdés nem olyan egyszerű dolog, mint az urak hiszik ezt látni: felvenni olyan kérdésekben, amidőn a kormányok a parlamentben a királyi akaratot kell fedezni. Ugy látszik, hogy most is ez történt.

Azután beszél a többségi elvről, amely minden társadalmi és állami elmélet szerint más és más. Megemlékezik Andrássy folyosói nyilatkozataira is. Azt mondotta Andrássy a folyosón, hogy a király aligha nevez ki negyvenötöt kabinetet. Emlékeztet rá, hogy a koalíció kormányt vállaltásának vizsgálása az volt, hogy majd az általános választói jog alapján összeülő nemzetgyűlés, amelyen többsége lesz a függetlenségi pártnak, örvényre fogja juttatni a nemzeti akaratot. Kérdi, miért van most szükség a házszabályrevízióra? Nyilvánvaló, hogy a választási reform keresztülvitele miatt. De ebből a szempontból a horvátok ellen akarják a revíziót, a horvátok azonban egyáltalában nem akadályozhatják meg a választási reformot.

Eber Antal: De technikai obstrukciót csinálnak!

Polónyi Géza: Semmit sem csinálhatnak, itt sem lehetnek, belügyi kérdéshez hozzá sem szólhatnak. (Nagy zúg és derűtség.) A nemzetiségekkel szemben pedig nem fogadja el azt az álláspontot, hogy minden nemzetiségi, aki itt van, az ország ellensége és hazaáruló. Tehát ő ellenük sem kell a házszabályrevízió. Ha pedig van nemzetiségi veszedelem, nem házszabályrevízióval kell ellene küzdeni, hanem intézményekkel. Ami obstrukció volt, az mind a nemzeti érdekekben történt, az értük való felelősség oroszlanrésze: büszkén viseli. De maga Apponyi is az obstrukció után lépett be a függetlenségi pártba, tehát annak eredményes voltát és jogosultságát is elismeri. Azon ellenállás, amelyet a kisebbség a *lex Szaparyana* ellen vitt, tette lehetővé, hogy a nemzet a Fejérváry-korszak brutális támadásaival megküzdhetett. A Bánffy elleni titkos parlamenti harc eredményezte a kuriai bíraskodást, viszont épen a kuriai bíraskodás örvénye alatti választások otték lehetővé a kisebbség többségre jutását.

Beszél azután a koalícióról, amely olyan, mint az ösvér. Valamint az ösvérnek sem ösvér már az utóda, úgy a koalíció sem tűri új koalíciót, hanem alkotmányosított vagy függetlenségi párt. Ezt bizonyítják a választások. Az erősebb elnyomja a gyengébbet és a függet-

lenségi pártnak kár volt kiadni kezéből a fegyvert. Azt hiszi, hogy a férfiaság és bátorság dolgában Andrássy Gyula gróf senkinek sem enged Magyarországon. Ő sem akar vele versenyezni, de kéri, vajjon Andrássy tudó dolgában nem küzdhető-e le nagyon könnyen. A nemzetek férfiasága pedig nem tüdő kérdése. Szól ezután a Nagy Emil-féle indítvány részleteiről is. Kifogásolja, hogy a végleges revízió és a választási törvény között junktim van. Nagyon veszedelmes lehet az a szövetkezés, amely szerint a királyi akaratától tétetik függővé a választási reform, amennyiben az indítvány úgy szól, hogy a választási reform csak a végleges házszabályrevízió után emelkedik törvényerőre. Ez a királyi akaratnak behozatala.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Szó sincs róla. A választási javaslatot egyszerűen nem teszi át a főrendiházhoz, amíg a végleges házszabályrevízió nincsen meg. Ennyi az egész.

Polónyi Géza: De nem így van a szövegben. Hogyan lehet megkötni a parlamentet ezzel a revízióval? Kifejti, hogy a revízió nem fog segíteni a horvát válságon. Bírálja ezután a kormány viselkedését és az egyszakaszos törvény alkotását, amelynek formája veszedelmes. Beszél a választói reformról. Attól tart, hogy a reform ide fogja csődíteni a haza ellenségeit. Kifejti végül, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Elnök megállapítja a napirendet, amely szerint a következő ülés csütörtökön lesz.

Nagy György interpellál az özvegyek és árvák ellátásáról szóló törvény végrehajtása tárgyában.

Azután az ülés négy órakor véget ért.

Az aradi gyermekórház.

Magánlakásban lesz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 29.

A gyermek halandóság elleni küzdelem, a mely ma még Magyarországon teljesen szervezetlen, azért nem tud tulvergődni a kezdet nehézségein sem, mert a gyermekbetegségek gyógyítására berendezett speciális kórházakban olyan hiány van, hogy ez már valóságos szegény. A fővárost és Kolozsvárt kivéve gyermek klinikák nincsenek. A gyermek specialista-orvos egy-egy városban alig akad.

Arad városa telekadományozással sietett az aradi *Fehérkereszt* egyesület segítségére. Az egyesület már évek óta kimondotta, hogy gyermekórházat épít Aradon s erre a célra felhasználja a *Neuman testvérek* által gyermek-

— Ne bolonduljon az ur.

Pedig a gvardiának eszeágában se volt tréfálni. Olyan komolyan nézett, mintha az apját temetné.

— Tessék! — nyitotta meg egy szoba ajtaját — méltóztassék itt addig elhelyezkedni, míg a másik szobát megfűtettem.

Köszönjük szépen — mondtam én.

— Hát... hát izé — höbötölte Muki bácsi, amit az imént hallott, még mindig erősen bántotta — hogyan, hogy maguk halálra vannak ítélve?

— Igen egyszerűen — volt a válasz — mi nem fiatalodunk meg többé.

— Mintha bizony más ember megfiatalodnék! — tépte megint deres sörteit Muki bácsi — éppen ma magyaráztam a gyerekeknek, hogy innen-onnan egészen a nyakunkra nőnek már a fiatalok.

— Bárcsak! Oh bárcsak a nyakunkra nőnének! — jegyezte meg fénylő tekintettel a házfőnök.

Muki bácsi egészen konsternálva volt. Toporzékolni szeretett volna türelmetlenségében. A gvardián fájó hangon folytatta:

— Szerzetünket megreformálták s mi még a régiek közül valók vagyunk. Fiatal addig nem kerül közénk, míg mi ki nem haltunk. Házunk temető, mindennap egy-egy lépés a sírhoz: mi csak a halált látjuk — a megújodást nem. Mi az élet fiatalosság nélkül? Mező, melyen a kór mellett virág nem terem. Oh, uram, mond-am má, mi többé meg nem fiatalodunk.

S ez a melancholia, mely a főnök szavaiban nyilvánult, mintha hirtelen leszegte volna Muki bácsi szertelen jókedve csapongó szárnyait, szerete volna meglebbenteni őket, de a szegett szárnyak csak vergődtek s az öreg megilletődve nézte a gvardiánt. Akárcsak átérezte volna a keserű lemondást, mely abban a pár szóban hangosan zokogott:

— Mi nem fiatalodunk meg többé.

— Bizony — folytatta a házfőnök — olyanok vagyunk, mint a halálra ítelt tölgy. Az ítéletet nem fejsze hajtja végre, százados törzsét nem emésztí szu, csak ágai száradnak. A klastrom élni fog tovább, de ágai száradnak, egyik a másik után: a tavaszi napsugárnak meg van tiltva, hogy új ágat, új galyat csaljon ki addig rajta, míg a régiből csak egyetlen egy is zöldel.

Négyen vagyunk még tizenkettőből. Élőhálóttak a világ szemében. Sorsunk egymáshoz fűz, annál jobban ragaszkodunk egymáshoz. Ha egyikünk elsorvad, a lélekharang, mit neki meghuznak, a másik háromnak is szól. De nekünk élnünk kell: ezernyi hívőről kell gondoskodnunk, mint a vándorok, ha pusztul is a fa, árnyékot keresnek a megmaradt élőágak lomósátora alatt, úgy mi négyen tartjuk megfeszített munkával az árnyékot plébániánk számtalan pihegő vándorának.

No de elég. Sajnálom, hogy annyira belezökentem az elegikus hangulatba, untattam is bizonyosan az urakat. Hadd mondjak mindjárt valami örvendetes dolgot is. Nálunk ma ünnep

áll a házban. Jöjjenek, uraim, vegyenek részt a mi örömnkben. Ünnepejünk együtt.

— Mit ünnepejünk? — tudakozódott kicsit magához térve Muki bácsi.

— A fiataliságot.

— Hogyan?

— A mi fiatalunknak, a fráternek, nevenapja van. A harang már ebédre hi, jérünk, köszöntsük fel őt. Jól esik, ha legalább egy fiatal van még közöttünk.

Elöl ment. Mi követtük. Nem érttem a házfőnököt. Az imént még száradó ágakról beszélt s most mégis kisül, hogy van fiatal közöttük.

A ház tagjai már az ebédlőben voltak, egybegyűlve. Bemutatkoztak. Kerestem a fiatal közöttünk, de nem találtam. A fráter, — a mi Bálint barátunk, már az ötven felé balaghatott. Hanem azért a házfőnök mikor felköszöntötte, őt mégis, mint az örök ifjuság képviselőjét, mint a ház kedves és szeretett Benjamiját köszöntötte föl.

Ó a mi örömnk, a mi büszkeségünk — fordult a végén az én Muki bátyámhoz.

A száradó tölgy ágai egymáshoz hajoltak. Szeretettel csókolták meg egymást. Hogy ne tették volna meg! hiszen sorsuk együvé fűzte őket.

Én Muki bácsira feledkeztem. Az öreg szíve is megmozdult: megemelte fehér asztalkendőjét, hogy egy szeméből meginduló csillogó könnyet fogjon föl.

kórház céljaira adományozott hatvanezer koronát. Az említett tőkén kívül még huszezer korona áll rendelkezésre. Ezt a tőkét társadalmi uton gyűjtötte az egyesület buzgó vezetősége. Azonban az építési tervek elkészítése alkalmával kitűnt, hogy ez a pénz megközelítőleg sem elég arra, hogy minimális térfogatra számított területű kórház is lehetne építeni. Az egyesület számítása alapjául harmincöt ágyat vett. Ekkora betegállományyal, tudniillik a kórház fenntartási költségei fedezve lettek volna, mert az állam az országos betegápolási alapból térítette volna meg.

Az építkezéssel le kellett mondani, mert az meghaladja jóval a százötvenezer koronát, a mit gyűjtés útján ma Aradon úgy sem lehet előteremteni.

De a gyermekgyógyászat ügyét mégis előbbre akarja vinni a Fehér Kereszt egyesület s ha a jelenben nem is tud megfelelő kórházat építeni, a körülményekkel számolva, a legszükségesebb felszereléssel ellátott és tizenkét ágyval tervezett kórtermet fognak megnyitni. A kórtermet egy erre a célra bérelt magánlakásban helyezik el.

Az ország egyik leghatalmasabb közegészségügyi és legnemesebb emberbaráti intézményének az országos Poliklinika egyesület ambulatóriumának történetét juttatja eszünkbe az aradi Fehér Kereszt ezen feltétlenül dicséretre méltó és úgy a nőgyógyászat, mint a gyermek halandóság meggátlására megindult akció terén, ha nem is egyszerre, nagy fényvel, de komoly munkára valló megfontolással elhatározott lépés.

A Poliklinika egyesület körülbelül husz esztendővel ezelőtt az akkori Kerepesi-ut 34. számú házban szintén egy szűk és a modern kórház és orvosi rendelő intézet fogalmával sehogy sem összeegyeztethető egy szobás helyiségben kezdte meg működését. És azóta vezetőinek lángoló és fáradhatatlan buzgalma révén olyan pozíciót tölt be a főváros közegészségügyi intézményei sorában, hogy még a külföldi nagyhygienikusok és orvostanárok is a feltétlen elismerés hangján szólnak róla. Lankadatlan agitációval gyűjtötte az egyesület a tagokat, kereste és kutatta az alkalmat, hogy jótékony emberek figyelmét felhívja erre az emberbaráti intézményre, a mely a főváros szegény betegeinek valóságos áldása.

Az aradi Fehér kereszt egyesület említett elhatározásával már is tett annyit, hogy mindenki elismeréssel adózzék neki azért, a miért a gyermek kórház ügyét megmenti a fennakadástól.

Ha csak szerény keretekben is, de áldást-hozóan fog működni a bérházban elhelyezett kórház, évente elég sok csecsemőt és kisdedet fog a biztos elpusztulástól megmenteni. Az anyák vegyék pártfogásukba a kezdet nehézségeivel küzdő egyesületet, s minden helyet és időt használjanak fel arra, hogy az egyesület kórház alapjának gyarapítására a figyelmet és áldozatkészséget felhívják.

A kórház az anya legdrágába kincsének — a gyermeknek betegségében lesz hűséges gondozója s az anyák annyi számtalan jelét adták annak, hogy a gyermekért még a maguk életét sem kímélik, ha áldozatul kell odaadni.

Miért ne adnák oda gondosságukat és lelkesedésüket ilyen magaslatos cél szolgálatára?

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az „Aradi mérnök és építész egyesület” 1908. évi március hó 29-én d. u. 4 órakor az egyesület helyiségében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó.

2. Titkári jelentés. 3. Pénztárnoki jelentés. 4. A számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Az 1908. évi költségvetés bemutatása. 6. Választások. 7. Indítványok. Arad, 1908. évi február 29. Az elnökség.

A Máv. üzletvezetőség öröme.

Elismerés mindenkinek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 29.

Sztankovits Miklós üzletvezető az aradi üzletvezetőség területén működő összes vasutasokhoz ma köriratot intézett, amelyben közli Ludvig Gyula államvasuti elnökgazgatónak hozzá intézett elismerő leiratát azért a fáradságos munkáért, amelyet Sztankovits Miklós üzletvezető és a személyzet a sürgős beruházások végrehajtása körül kifejtett. Az üzletvezető körlevele így hangzik:

Az összes központi és külszolgálati közegeknek!

Az összes személyzet előtt ismeretes, hogy az elmúlt 1907. évben az aradi üzletvezetőség vonalain nagy forgalom mellett és a rendes üzemi munkálkodáson kívül igen számos és nagy építkezési munka folyt, a mely által a személyzet nagy része elannyira igénybe lett véve, hogy feladatának jól meg gondolt és megfontolt munkaprogramm alapján is csak rendkívüli buzgósággal és nagymérvű testi és szellemi erőfeszítéssel párosult kötelességtudással tudott megfelelni. E tekintetben nem hiába apelláltam. mult év október havában 29749. sz. alatt valamennyi osztálymérnökséghez, a melyeknek számos építési munkát kellett — helyenként nagyobb akadályok leküzdése mellett — végrehajtani, mert meggyőződtem, hogy mindenki helyt állott és mindenki igyekezett a reá rótt feladatoknak — ha kellett önfeláldozás árán is — megfelelni.

Ezen rendkívüli munkálkodásunk következménye az volt, hogy sikerült a mult év december hó elején 36 új, vagy bővített állomás műtanrendőri bejárását megtartani és ez által az aradi üzletvezetőség fontosabb vonalainak teljesítő képességét nagy mértékben fokozni és a magas kormány, valamint a m. kir. államvasutak intencióinak megfelelni. Ezen rendkívüli működésünk elismerésül a m. kir. államvasutak igazgatósága nevében Ludvig Gyula elnök ur ö nagyméltósága az alábbi rendeletet intézte hozzám:

Magyar királyi államvasutak Igazgatóság. 43551/1908. D. szám.

Nagyságos Sztankovits Miklós üzletvezető urnak Arad

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ö Nagyméltósága folyó évi január hó 22-én kelt 110539/III. számú magas rendeletével a sürgős beruházások végrehajtása körül kifejtett buzgó működéséért Nagyságodnak és a közreműködött személyzetnek elismerését kifejezni méltóztatott. Midőn ezt üzletvezető urral örvendetes tudomásul közlöm, készséggel használom fel az alkalmat, hogy Nagyságod és a személyzet buzgó tevékenységéért a magam részéről is elismerésemet nyilvánítsam.

Budapest, 1908. évi február hó 24-én. Ludvig, s. k. elnök.

Örömmel közlöm ezen magas elismerést az összes központi és külszolgálati közegekkel, mely elismerés nemcsak nekem, az önk vezetőjének, hanem egyszersmind mindazon munkatársaimnak szól, kik az építkezéseknél buzgóan és önfeláldozással közreműködtek és a kik az aradi üzletvezetőségnek e téren is jó hírnevet szereztek.

Fogadják tehát a magam részéről is hálás köszönetemet azon kéréssel, hogy igyekezzünk ezen jó hírnevet továbbra is fentartani, mert meggyőződésem, hogy az építkezések terén még néhány éven át nagy feladat vár reánk.

Sztankovits Miklós, s. k.

Hét nap hangulatai.

Írta: Obláth Mariska.

Lehet újra kezdeni a sopánkodást és lehetne végnélkül tovább folytatni a száraz emberekről, száraz embereknek, még szárazabb és kopár sívár — milyen jelző is van még? — lelkéről. Jöjj ah áldott szomorúság és sird el poetikus megérzéssel pergő könnyeid a romlandó világ felett, ahol hátbatszigálják egymást, meglökdösik egymást az emberek és nincs igazi szépség, baráti ragaszkodás, vagy testvéri szeretet, mert mindent behabzsol és felfal az érdek, ez a könyörtelen vadállat és mindent megőröl, hétköznapiasan, durva módon felőröl a forma, ez a széles szárnyu és közkedvelt malom.

De mit szomorúság, elmerülés, mikor a Maros felől enyhe szél csap az arcunkba, az utcákon ibolyát árulnak a gyermekek és ibolya, meg rózsa diszeleg az asszonyok és leányok ruháján is. Nem baj, hogy művirág. Műmosoly, művirág legább harmonizálnak egymással és mind együttvéve kiabálva hirdetik a tavasz közeledtét. A tavaszt, amelynek csodálatos inspiráló ereje van. A hideg falak között, amidőn méltóságteljes nyugalom és hivatalos komolyság ül az arcokon, a restaurációs közgyűlésen, amelynek megtartását a könyörtelen forma még most is szigorúan megköveteli — beszédek hangzottak el.

Borongós, felhős idő volt azon a napon, de a városháza ablakán betévedhetett egy kóbor napsugár, a Lukácsy Lajos kezefején telepedhetett meg. És amíg beszélt, nézte a napsugár táncát, úgy hiszem az inspirálta neki a szép gondolatokat, a virágcsomókat, egy szóval az egész poetikus beszédet. Mert maga a közgyűlés korántsem volt alkalmas erre. Nem! ez a közgyűlés, amely nem is olyan régen daruollas, tulipános fővegű, ünnepi ruhájú és ünnepi vidám hangulatu emberekből verődött össze, amikor csegett-bongott a restaurációs nóta vidám hangja és folyt a bor, hangzott a felkészítő — ej a Vay Sándor tollával kellene rendelkeznem ennek leírására, ez a közgyűlés most száraz szavak, fanyar arcok elkényszeredett ügybuzgóság az egész olyan „nesze semmi, fogd meg jól” és forma, földösleges forma...

És Lukácsy beszélt, szólott a polgármesterhez napsugár inspirálta szép szavakban, téveteleg avarban botorkált a lába és mult idők emlékezetén szárnyalt a képzelete. „Ne törődj a muló virág gyönyörével — mondta, amikor Arad város polgárai a tisztelet virágával szívükben járulnak eléd.” Őszi virág, illattalan virág a tisztelet, igen Lukácsy ur, amely, Isten tudja miért, de nem ér fel a muló virág gyönyörével. Rezignációs bölcseséggel bele kell nyugodni, hogy évek multával a szaporodnak a tisztelők és fogynak a szeretők, de a belenyugvás csak látszólagos. Minden egyes ősz hajszál a fejen, minden egyes ránc az arcon, a fogak hullása, mind könnyfakasztóan ágaskodik a belenyugvás ellen és hirdetheti Lukácsy színész jubileumon, polgármesteri felkészítőben a tisztelet mindennel felérő erejét, de istenem, — ő is elengedné a tisztelők és barátok karának hosszas szóvirágait, ha még egyszer például csak egy lepicit aljegyző lehetne, egy ifju, ágról szakadt, duhaj kedvű aljegyzőcske.

Azonban az öregségnek is megvan a maga hivatása s a maga esztétikája. A fehér haj, vagy a tar koponya esetleg még vágyakat is ébreszt hasonló, tisztos öregség után, a békés, zavartalan nyugalom után, a hol remények és vágyak nincsenek többé, csak

emlékezés van s lassan pergő szavakban élednek újra a múltak eseményei.

A bécsi Burgban is él egy öreg ember. Egy öreg ember, akinek fehér a szakála, de a gondolkodása s a beszéde éber, fordulatos, lekötő tudó, egy tökéletes társalgó, akit hódolatleltjes lojalitással és mély áhitattal hallgat kuruc Barabás, amint Aradról beszél, a mi városunkról, erről a tejjel, mézzel és honfibuval kezelt földdarabról, ahol több ízben megfordult a király, s figyelmességének és éles látásának mindannyiszor jelét adta.

Nőkről lesz itt szó, a nőkről, akikkel szemben különös figyelmet tanúsított mindig a felség. Egyszer, Aradon jártában, mikor korán reggel vadászatról érkezett, csokorral várták Arad ifjú hölgyei s ő megköszönte nem a csokrot, de hogy olyan korán fenn vannak.

És itt a találékonyság, az asszonyi fajta természetrajzának finom megérzése, ahol leg nagyobb részt hiúság minden és kényelem-szeretet. Hogy kényelmüket, az éjszakai nyugodalmukat áldozták fel, ezt köszönte meg a pár szóban.

Minden halad a korról. Azóta már bizony sűrűbben áldozzák fel kényelmüket is a nők, de meg mást is feláldoznak, mióta részt kénytelenek venni a nagy *struggle*-ben mióta marakodnak, tülekednek, mióta egész emberekké akarnak lenni ők is.

Miért beszélék én harmadik személyben, magam is nő vagyok — és itt nem fojthatok el egy gyászos sóhajtást — s az aktuálitás szempontjából is, mindnyájunk szempontjából is örömmel köszöntöm Bédi Schwimmer Rózsát, a feminista eszmék lelkes apostolnőjét, aki a közel napokban Aradra jön s a Kölcsey egyesületben felolvasást fog tartani. Felolvasást, amelyet bizonyára meghaligatnak majd hível és nem hível a feminizmusnak egyaránt, amelyből tanulnak majd és tanulságot merítenek, a küzdelem imponáló megnyilatkozását látják benne, a lelkes, akadályoktól vissza nem riadó küzdelmét, amely végeredményben mindenütt elismerést és tiszteletet kelt.

Szól majd a nőmozgalom céljáról, világossággal fog szolgálni az árnyékos félhomályos irányokban — jöjjön, jöjjön kérem, nagy szükség van nálunk a világosságra.

Egy kicsit mintha elmaradtak lennének sok tekintetben mi aradiak, egy kicsit mintha illenék Aradra a közmondás: ahol három német összekerül, ott bizonyosan egyesületet alakít. Német, vagy aradi ebben egyre megy... Amerikából kaptuk a hírt „az Arad és vidéke női és férfi társalgó kör és stb. egyesületről.” Ej hiszen azokban mi itthon sem szükölködünk. Majdnem minden nap alakul egy-egy női, férfi, agglegény, vagy tudja isten milyen egyesület, s ha még legalább a célját tudnók... Hát nincs szükség nálunk a világosságra?

SPORT.

+ Meghívás. Az Aradi Toronae egyesület 1907. évi XXIX. rendes közgyűlését 1908. március 8-án délelőtt fél 11 órakor a városháza emeleti tanácsstermben tartja meg, melyre az egyesület összes tagjai tisztelettel meghívotnak. Arad, 1908. március 1. Urbán Iván, elnök. Nagy Sándor, titkár-művezető.

Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmányának az 1907. évről szóló jelentése. 3. Pénztári és vagyoni kimutatás az 1907. évről és a vagyommérleg előterjesztése. 4. A számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Az 1908. évi költségelirányzat megállapítása. 6. Indít-

ványok. 7. Tisztviselők: elnök, alelnök, titkár, művezető, ügyész, orvos, pénztáros, ellenőr, torna- és evezős szertáros, 40 rendes és 5 pótválasztmányi tag, számvizsgáló bizottsági elnök és két tag megválasztása.

Tisztujtási emlék.

A párosi tisztviselő, amikor a törvényhatósági bizottság valamelyik tagjával találkozik:

I. Kedden.

— Búbajos jó délelőttöt, Rönk ur! Hogy van, hogy van? Szegényül, mint a többi mágánás? ... Nagyon jó, pazar, zamatos humor! Hova megy? És az unokanővére, a kis barna? Gyönyörű lány. Már régóta az unokafivéremnek tetszik lenni? Csókoltatom a körmeit ó nagyságának. Ég önnel!

II.

Csütörtökön.

— ... pot! Maga is él még, kis Rönk

A király és Barabás.

A fehér asztal mellett.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 29.

A király, mint azt lapunk mai számában megirtuk, feltűnően szívélyesen és barátságosan társalgott a magyar delegáció elnökével, Barabás Bélával a tegnapi udvari ebéden. A N. Fr. P. érdekes részleteket közöl a beszélgetésről, a melyeket a következőkben ismer-tetünk:

Az ebéd alatt azt kérdezte a király Barabástól, hol töltötte a tegnapi estét?

— Tegnap az Apolló színházban voltam felség és tegnapelőtt egy kabaretben — szólott Barabás.

— Szép az Apolló színház? — kérdezte aztán a király.

— Rendkívül szép — felelte Barabás, zsu-folva vol', századszor ment a *Vera Violette* című darab.

A beszélgetés további folyamán megjegyezte Barabás, hogy tegnapelőtt óta valósággal ostromolják kérdésekkel. Mindenki arra kíváncsi, hogy beszél a király magyarul és ő maga is csodálkozik, hogy a felség oly jól kezeli a magyar nyelvet.

— Fiatal koromban igen jól beszéltem az akkori magyar nyelvet. Azóta a magyar nyelv is fejlődött s az újabb kifejezéseket nem mind ismerem. Feleségem azonban klasszikusan beszélt magyarul.

Rövid szünet után megkérdezte a vele szemben ülő Montenuovo herceg főudvarmestertől, hogy melyik zenekar játszik. Mikor ezt a főudvarmester megmondta, azt mondta Barabás:

— Azt veszem észre, hogy a zenekarokban főleg csehok vannak s kitűnő zenei érzékük van: Különösen sok a cseh karmester.

— Ja, ez így van — felelt a király — de nemcsak itt, hanem a magyar honvédezenekarokban is. Sokra becslöm a magyar cigányzenét. Feltűnt nekem, hogy hangjegyek nélkül játszanak. Különbön azt hiszem, hogy ma már nem minden cigány valódi cigány. Lesz köztük idegen is, akik csak cigányoknak nevezik magukat.

Barabás később megmondta a királynak, hogy átadta a nyilvánosságnak azt a beszélgetést, melyet a multkorai udvari ebéden a király lyal folytatott.

— Azt hiszem, hogy a nyilvánosságra hozatal csak a legjobb benyomást keltette, jegyezte meg a magyar delegáció elnöke.

— Mivel töltötte a tegnapi napot? — kérdezte tőle az uralkodó.

— Nem szívesen számolok be róla, felelte Barabás. *Egy társaságot vezettem a kapucinusok sírboltjába.*

— A sírbolt tul van zsu-folva, — jegyezte meg az uralkodó s rövid szünet után így folytatta: A sírboltot őrző kapucinusok többnyire magyarok s a magyar rendfőnökség alá tartoznak. A prior is magyar.

Barabás elmondotta erre, hogy néhány nappal ezelőt is a kapucinus sírboltban volt s hogy valamivel tovább időzött a megdicsőült Erzsébet királyné koporsójánál, úgy hogy a társaságot kísérő kapucinus türelmét vesztette. Ekkor feleségéhez fordulva azt mondotta magyarul: Menjünk, mert ez a német már dühöng, mire a barát a legtisztább magyarossal azt jegyezte meg: Kérem, én sem nem dühöngök, sem nem vagyok német.

A társalgás során szó esett a kapucinus sírboltban eltemetett Albrecht főhercegről. Ba-

rabás elmondott a királynak egy anekdotát, melyet Magyarországon igen jól ismernek s melynek hőse Albrecht főherceg.

— A főherceg — ugymond Barabás — hadgyakorlat alkalmával magyar faluba érkezett és a fogadására megjelent parasztok élénk vívidt okkal fogadták. A főhercegnek ez feltűnt s megkérdezte a jelenvolt főszolgabíróét, miért nem kiálják az emberek, hogy „éljen”, amire a főszolgabíró azt felelte, hogy az emberek megszokták, hogy az *éljen* után mindjárt *Kossuth Lajos* t mondjanak.

Lillomtipró tanító.

Hatvanöt áldozat.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 29.

Rövid távirati tudósítás alapján megírtuk már, hogy a bezdáni csendőrség Kiss Pál bezdáni tanítót letartóztatta.

Kiss Pál letartóztatásáról és ennek előzményeiről bezdáni újságunk ma a következőket írja:

Kiss Pál bezdáni tanító borzalmas üzemleiről egy tanítónő lelkiismeretes ébersége és a gondjaira bizott gyermekek feletti anyai felelőssége rántotta is a leplet. A bezdáni tanító testület már *évekkel ezelőtt gyanuba vette* Kiss Pált, hogy a gondjaira bizott kis leányok tudatlanságával visszaélve, azokat állatias ösztöneinek áldozza fel. Miután konkrét adat nem állott rendelkezésükre, csak annyit tehetek, hogy az iskolaszék az igazgató előterjesztésére a tanítót a fiúk oktatására osztotta be, de szigorúbb vizsgálatot nem indított.

A suttogás el is ült.

Az igazgatóság Kiss Pált, mint zeneértő embert — Zomborban a felsőkereskedelmi iskolában és gimnáziumban énektanító volt — az énektanítással bízta meg. Hazafias ünnepeket rendezett, amely mindig a serdületlen leánygyermeknek utáni vágyának kielégítésére irányult. Az énekórákra kettősével hármasával rendezte lakására a leánykákat azon éjelen, hogy az énekeket vagy szavakat jobban betanítja. A lakásán azután teljesen hatalmába kerítette az ártatlan gyermekeket. Pénzzel, cukorral, gyümölcseccsel édesgette őket magához, hogy bestiális ösztöneinek feláldozza.

Hétlőn délelőtt *Csajdáné Janda Matild* énekórára küldte az osztályában levő leánykákat. Ezek vonakodtak menni.

Az órák közötti szünet alatt a tanítónő, aki nem tudta megérteni a vonakodást, megfigyelte tanítványait, akik bár szegény szülők gyermekei, mindig nyalánkságokkal megrakodva mentek iskolába. Játék közben két leányka összeveszett és mérgesen hányták egymás szemére, hogy „te is voltál a Kiss tanító urnál.”

Ezt a perlekedést meghallotta *Csajdáné Janda Matild* és azonnal faggatni kezdte nővendégeit, akik a szigorú kérdézkérdéstől megijedve, — ijedten vallottak rá Kiss Palra, a magáról megfélemlített vadállatra.

Csajdáné rögtön a község házára futott és jelentést tett észleleteiről, ahonnan az iskolaszéki elnök, a községi orvosok és az iskola igazgatója rögtön megjelentek *Csajdáné* osztályában és vallatni kezdték a gyermekeket. A vallomásokról jegyzőkönyvet vettek fel.

A csendőrség is tudomást szerzett a dologról és a nyomozást azonnal megindította és Kiss Pált a községben kereste. A vétkes ugy látszik gyanút fogott, mert a csendőrség őt nem bírta megtalálni, csak későn este felé akadtak rá, *Molnár* igazgató lakásán ahol azonnal le is tartóztatták. A csendőrség vallatni kezdte Kist, aki beismerte az elkövetett bűnt.

Az énektanításra hozzá utalt 60 leányka közül több van megfertőzve és *őcöt áldozott fel állatias vágyának.*

A csendőrség tegnap este kísérte be Kiss Pál tanítót a zombori kir. ügyészség börtönébe. A felháborodott község lakossága botokkal és fegyverekkel felszerelve várta a község utcáin és csakis a csendőrök mentették meg a lincse léstől.

Az ujszentannai háború.

Tanítók egymás ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 29.

Rendkívül érdekes fegyelmi tárgyalás folyt le ma az aradi megyeház kistermében. *Lulay* Mihály és három társa, volt ujszentannai polgári iskolai tanítók szerepeltek vádlottakként, az intézet igazgatója, *Szabó Béla* ellen tanúsított tiszteletlenségük miatt. Növelte az ügy érdekességét, hogy ez volt az első tárgyalás, amely az 1907. XVI. törvénycikk alapján lett megtartva és különös figyelmet költözött az ügynek, hogy a védői tisztelet *Edvi Illés* Károly dr. budapesti ügyvéd, az ország egyik legelső kriminálisztája töltötte be.

Az új törvény értelmében a fegyelmi választmány, amely az állami elemi iskolai tanítóknak felettes hatóságuk ellen elkövetett fegyelmi ügyében ítélkezik, hat tagból áll. Aradvármegyében a fegyelmi választmány így alakult meg: Elnök: *Károlyi* Gyula gróf főispán, jegyzőkönyvvezető: *Schill* József főjegyző, előadó: *Varjassy* Árpád kir. tanfelügyelő, választott tagok: *Nachtnébel* Ödön és *Friebeisz* Miklós, kinevezett tagok: *Szokolczay* Lajos kir. ügyész és *Farkas* Győző kir. pénzügyigazgató.

Az ügyész írásbeli vádlóindítványára *Edvi Illés* Károly védő észrevételeket adott be a fegyelmi választmányhoz. Részletesen cáfolta a vád pontjait és ezáltal kimutatta, hogy a tanfelügyelő a miniszterhez felterjesztett jelentésében határozott elfogultság vezette a tanítókkal szemben. A jelentésében ugyanis az igazgatót dicsőretekkel halmozza el, a tanítókat pedig lekicsinyli, megrágalmazza és azt állítja róluk, hogy „a családi és házi műveltség hiánya” jellemzi őket. Ezek alapján a fegyelmi eljárási rendeletre hivatkozva kéri, hogy a választmány a vallás és közoktatásügyi minisztertől *Varjassy* tanfelügyelő helyett az ügy előadójaul más kirendelését kérje, mert a tanfelügyelő ellen a felterjesztésében foglaltak miatt bünvádi feljelentést tesz, ez pedig a jelen fegyelmi ügy tárgyalását késleltetné.

Ezen beadványra azonban semminemű végzés nem hozatott és a védőt kérelme elintézésének módjáról nem értesítették.

A mai tárgyaláson az előadó tanfelügyelő referádája délelőtt tíz órától egy óráig tartott. Ezután *Pogonyi* Nándor kir. alügyész tartotta meg védőbeszédét, amely után az elnök a tárgyalást délután félhárom órára halasztotta. A délutáni tárgyalás kiemelkedő pontja *Edvi Illés* Károly másfél óra hosszat tartó védőbeszéde volt. Erős logikával, világos okfejtéssel mutatta ki a tanítók jóhiszeműségét és az általuk emelt vádak bebiztosítását. A remek beszéd általános hatást keltett.

A fegyelmi választmány egy órai tanácskozás után hozta meg ítéletét. Három tanítót pénzbüntetésre, egyet pedig dorgálásra ítélte és elmarasztalta őket a felmerült költségek megtérítésében. Az elítélt tanítók az ítélet ellen védőjük útján a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez fellebbezést nyújtanak be.

A tárgyalásról részletes tudósításunk a következő:

Károlyi Gyula gróf főispán a tárgyalást délelőtt tíz órakor megnyitja és megállapítja, hogy a fegyelmi választmány szabályszerűen lett összehívva és hogy sem a választmány tagjaira, sem a jegyzőkönyvvezetőre, ügyészre és tanfelügyelőre nézve a kizárási okok egyike sem áll fenn.

Az érdekeltek mindnyájan megjelentek: *Lulay* Mihály, *Eötvös* Mihály, *Hencz* Mihály és *Molnár* Ödön vádlottak védőkkel, *Edvi Illés* Károly dr. budapesti és *Nikolics* Ödön aradi ügyvédekkel együtt.

Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő részletesen ismerteti a fegyelmi vizsgálat adatait. Elmondja, hogy a négy tanító 1906. december 20-án *Szabó* Béla polgári iskolai igazgató ellen a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez *hármincöt vádat tartalmazó* feljelentést adtak be, amelyet egyidőleg a tanfelügyelőségnek is megküldöttek. Ő látva a vádak súlyosságát, az igazgatót nyomban felvilágosító és igazoló jelentésére hívta fel. Az igazgató e jelentést tömördek okmány, akta, jegyzőkönyv, levél, stb. kíséretében a tanfelügyelőségnek be is mutatta. A tanfelügyelőség azon volt, hogy a békét az igazgató és a tanítók között helyreállítsa, e célból hét ízben tett kísérletet, de mindannyiszor eredménytelenül. Ekkor ő a főispánnak az ügy állásáról kimerítő jelentést tett, amelyet egész terjedelmében felolvast.

A főispán a jelentést felterjesztette a miniszterhez, aki megkereste a főispánt, hogy a tanítók ellen a közigazgatási bizottságnál a fegyelmi eljárás megindítását javasolja. A miniszter egyúttal utasította *Faragó* István járási főszolgabíróat a vizsgálat folytatásba tételére. Ez meg is történt. Bemutatja a helyszínen felvett jegyzőkönyvet. Azután egyenként felolvassa a tanítók feljelentésében foglalt vádakot, amelyekben a többek közt az igazgatóról azt állítják, hogy az iskola tekintélyét alázza, a kartársi szellemet megbontja, a tanítói kar üléséről felvett jegyzőkönyveket meghamisítja, a tanítók szekrényeit a tulajdonosok távollétében átkulcsosol kinyitotta és az ott talált könyveket a tanulók között kiosztotta, stb.

A tanfelügyelő részletesen előadott referádája után *Pogonyi* Nándor kir. alügyész emelkedett szólásra. Az előadó jelentéséből kétségtelenül bebiztosítja, hogy a feljelentők vádja alaptalanok, sőt ők követtek el durva tiszteletlenséget feljebbvalójuk ellen. Kéri tehát, hogy *Eötvös* Mihály és *Lulay* Mihály az 1907. évi XVI. t. c. 4. d) pontja alapján a fizetés-emelkedésüknek egy évre való megvonására, *Hencz* Mátyas és *Molnár* Ödön pedig ugyanazon törvénycikk 4. c) pontja alapján saját költségükön más intézethez való áthelyezésre ítéltesse nek.

Az ügyész fél kettőkor fejezte be védőbeszédét.

Károlyi Gyula gróf elnök a tárgyalás folytatását délutáni fél három órára halasztotta.

A délutáni tárgyaláson kezdte meg *Edvi Illés* Károly dr. nagyszabású védőbeszédét. Amint ez az ügy megindult, ugymond, megbízónak is nem vádlottak, hanem panaszlottak gyanánt kellene helyet foglalni, ez volna a természetes és törvényes következmény. Részletesen ismereti az ügy előzményeit, amelyekből kitűnik, hogy a tanítók a tanfelügyelő felhívására adták be feljelentésüket. A tanfelügyelő azonban a miniszterhez beadott felterjesztésében úgy kiszínezte az igazgató érdemét és annyira lekicsinyelte a tanítókat, hogy a miniszter, ahelyett, hogy az igazgató ellen indított volna vizsgálatot, a tanítók ellen indított

fegyelmi eljárást. Már pedig nem mindegy az, hogy a tanítók ez ügyben vádlottak-e, vagy feljelentők, mert a szabályzat 40. § a értelmében a feljelentők kihallgatandók, sőt a 48. § értelmében esküre is bocsájthatók, míg a vádlottakat ezen előnyök nem illetik meg. Ez az egyik sérelem.

Az ügyesség álláspontja ferde helyzetre vall, mert, ha a tanítók vádjai csak részben bizonyulnak igaznak, akkor sem irányulhatnak azok most az igazgató ellen, aki itt tulajdonképpen nem is szerepel, vagy legfeljebb elégtételt keres. Miután a tanítók saját felettes hatóságuk felbivására tettek feljelentést, ez már fogalmánál fogva kizárja a fegyelmi vétséget. Sorra veszi az egyes vádpontokat és hosszasan bizonyítja, hogy azok beigazolást nyertek. A tanítók nem vádolták az igazgatót okirathamisítással, csupán azt állították, hogy a jegy- és könyvek gyakran nem lettek hitelesítve és aláírva. Ez pedig valóban bizonyult. Lopással sem vádolták az igazgatót, hiszen a szekrények felnyitása miatt ismeretlen tettes ellen adtak be feljelentést. Az osztó igazság valóságos arcucsapása volna, ha a vádlottakat elítélnék.

Azután a tanítók ellen felhozott azon vádakkal foglalkozik, hogy ők az igazgatóval szemben durva tiszteletlenséget követtek el és részletesen cáfolja e vádakat.

Itt csupán az a kérdés, forog-e fen fegyelmi vétség, vagy nem? Mivel beigazolta, hogy nem forog fen, kéri a vádlottak felmentését.

Az ügyész válasza és újból a védő felszólalása után az elnöklő főispán, amíg a fegyelmi választmány ítélethozatalra vonul vissza, az ülést felfüggeszti.

A választmány a mellék szobába vonult és egy teljes óra hosszat tanácskozott.

Fel hét órakor hirdete ki az elnök az ítéletet.

A fegyelmi választmány *Eötvös Mihály, Lulay Mihály, Hencz Mátyás és Molnár Ödön* polgári iskolai tani ókat az 1907. évi XVI. t. c. 14. §. 1. e) pontjába ütköző, az iskola igazgatójával szemben elkövetett tiszteletlenség miatt fegyelmiig *vélkesnek mondja ki* és *Eötvös Mihályt* a 14. §. 4b. pontja alapján harminc nap alatt fizetendő száz korona, *Lulay Mihályt* és *Molnár Ödönt* a 14. §. 4b. pontja alapján *ötvenötven korona pénzbírságra*, *Hencz Mátyást* pedig a 14. §. 4a. pontja alapján *dorgálásra* ítélte. Együttal egyetemlegesen elmarasztalta őket az összes eljárási költségekben.

Az ítéletet úgy a tanítóknak, mint a kir. tanfelügyelőnek és a védőnek nyolc nap alatt írásban fogják kézbesíteni. Az ítélet ellen tizenöt napon belül a közigazgatási bizottság elnöke útján a vallás és közoktatásügyi miniszterhez felebbezés adható be. Ezt a jogorvoslatot az elítelt tanítók igénybe is fogják venni és erősen bíznak abban, hogy a felsőbb fórum felmentő ítéletet fog hozni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután *Vig özeveg*, operett. Este *Sámson*, színmű. (C. bérlet.)
Hétfő: *Patachon*, bohózat. (A. bérlet.)
Kedd: *Parasztbecsület*, opera. Ezt megelőzi *Karácsonyi vers*, vígjáték. (B. bérlet.)
Szerda: *Vén leányok*, vígjáték. (C. bérlet.)
Csütörtök: *Katalin*, operett. *Komlóssy Emma* vendégfőléptével. (A. bérlet.)
Péntek: *Gésák*, operett. *Komlóssy Emma* vendégfőléptével. (B. bérlet.)
Szombat: *Varázskeringő*, operett. *Komlóssy Emma* vendégfőléptével. (C. bérlet.)
Vasárnap: Este *Gyimesi vadvidék*, népszínmű. *Komlóssy Emma* vendégfőléptével. (A. bérlet.)

* *Komlóssy Emma* vendégjátékai. Azok a kedves impressziók, amelyeket *Komlóssy Emma* elragadó kedvessége és értékes művészete kellett az aradi színházjáró közönségben, még élénk emlékezetben van, mert a kitűnő művész nő a legutóbbi vendégszereplése alkalmával újból hatalmába kerítette a publikumot. Az aradi diadalt most *Komlóssy Emma* újabb vendégszerepléssel akarja teljessé tenni: négy estén át lép föl az aradi színpadon a négy legbriliánsabb alakítását mutatja be. Csütörtökön a *Katalin*-ban, pénteken a *Gésák*-ban, szombaton a *Varázskeringő* Franci szerepében, vasárnap pedig a *Gyimesi vadvidék* című népszínműben lép föl. Az előadásokat rendes helyárakkal, bérletben tartják meg.

* Vasárnapi műsor az Urániában. Új rendszert honosított meg az Uránia színház igazgatósága. Ugyanis az eddigi műsorrendszertől eltérőleg, a vasárnapi műsort ezután nem adják le hétfőn is, hanem csupán vasárnap és ezen új rend mellett gyakran esnek bemutató előadások vasárnapra. A vasárnapi műsor a legkiválóbb szórakozást nyújtja a közönségnek. A vasárnapi műsor kilenc számból áll és egyik kép különb a másikkal. Az aradi Uránia színház népszerűségét misem bizonyítja jobban, mint hogy naponként érkeznek megkeresések vidéki vendégszereplésekre.

* A jövő hét játékrendje. Gazdag és értékes műsort állított össze erre a hétre az aradi színház vezetősége. Hétfőn az újabb modern francia vígjátékoknak legszellemesebbjét, a *Patachon*-t adják, *Szendrey Mihály*lyal a főszerepben. Kedden opera megy. Mascagninak világhírű, öörbecsü operáját, a *Parasztbecsület*-et adják, amelyben *Wlassák Vilma*, *Ferrari lovag*, *Ladiszlav* és *Zalay Margit* játszik a vezető szerepeket. Az operát *Hettal Jenő*nek pompás aprósága, a *Karácsonyi vers* előzi meg, amelyben *H. Novák Irén*, *Delly* és *Ujj Kálmán* játszanak.

* A lisszaboni temetés. Az egész világot megrendítő lisszaboni királydráma utolsó epizódusáról, a király és trónörökös temetéséről készült mozgófényképet hétfőn mutatja be az Uránia színház. Bizonyára a legszele. ebb érdekfeszítés fogadja ezt a drámai képet, mely ennek a szomorú históriának utolsó és legmögálmásabb epizódját mutatja be a közönségnek.

* A *Bankó-Palla* kiállítás állandó vonzerőt gyakorol a művásárló közönségre. A *Weisz* és *Klein* cég intím műtermét nap nap után előzőnik a műkedvelők, akik kellemes benyomással távoznak a tárlatról. *Bankó Iona* ma kedves meglepetéssel kedveskedett a tárlat közönségének. Bemutatta ugyanis *Andrényi Károly* fiának, az öt éves *Csirinék* életnagyságu arcképét, amely a bájos gyermeket vívőkeszűmben: karddal és pláztronnal ábrázolja. A kép annyira meggyerzte a közönség tetszését, hogy már ma többen felkérték a művésznőt arcképeik megfestésére. Miután előre látható, hogy *Bankó Iona* még számos megrendelést kap, a művész nő hosszabb ideig marad Aradon.

* *Jézus élete*. A páradan kép nagy sikere arra indította az Uránia színház igazgatóságát, hogy a remek képet a jövő hét minden estéjére előadásra tűzi ki. *Jézus élete* még csak a jövő héten marad műsoron és ugyanabban a gondos kiállításban kerül előadásra, mint ezen a héten, amikor olyan osztatlan tetszésben részesítette a nagyközönség.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap délután *Lohár Ferenc* diadalmas operettje, a *Vig özeveg* kerül színpadra, ezuttal először dé. utáni előadásban, este pedig *Bernsteinnak* szenzációs sikert aratott színművét, a *Sámson* adják, már harmadszor.

A forrongás.

A házszabályrevízió körül.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 28.

Ma tartotta meg a függetlenségi párt intéző-bizottsága ülését, amelynek napirendjét igen fontos tárgyak képezték. Így többek között a bizottság kimondotta, hogy a házszabályrevízió nem képez pártkérdést.

Távirati értesüléseink:

Vélemények a horvát választásról.

A horvát választás dolgában egy hírlapíró megintervjuvált több magyar vezető politikust és megkérdezte tőlük, hogyan vélekednek a választások eredménye felől.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter kijelentette, hogy őt a választások eredménye nem lepte meg. Nem lepte meg a többi miniszter kollegámat sem, mert ebben az irányban tájékozódva vagyunk. Hogy a jövő mit hoz, arról nem szólnatok.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke csupán annyit mondott, hogy érdekesek a választások eredményei.

Josipovics Géza horvát miniszter kijelenti, hogy a remény elvesztésére semmi okunk sincs. A jövő eshetőségeit nagyon alaposan kell mérlegelni. A bán legközelebb Budapestre jön, akkor kifejti majd terveit. Csak az ő meghallgatása után lehet valamit mondani.

Návay Lajos, a képviselőház alelnöke a választás eredményét nagyon kedvezőtlenül ítéli meg.

— Az elől nem nem zárkozhatunk el, ugymond, hogy a horvátok jogos panaszait orvosoljuk, de olyan horvát tartománygyűléssel, mint amilyen most került össze, nagyon nehéz lesz a megegyezés.

Polónyi Géza: Engem az eredmény a legkevésbé sem lepett meg. Az egész eredmény a kormány elívesztett akciója következményének tartom.

Polit Mihály nemzetiségi párti szerint a horvát koalíció döntő győzelmet vívott és ha ma az országgyűlés feloszlására gondolnak, kétségtelen, hogy a horvát kormányra még nagyobb kudarc vár. Legokosabb volna, ha a kormány békét kötne a rezolucionistákkal.

A függetlenségi párt ülése.

A függetlenségi párt intéző bizottsága ma este *Kossuth Ferenc* elnöklése alatt ülést tartott.

Napirend előtt megbízzák *Hoitsy Pált*, hogy március huszadikán, *Kossuth Lajos* halálának évfordulója alkalmával beszédet mondjon.

Elnök azután bejelenti, hogy a függetlenségi párt helyzetéről sok panasz érkezett az elnökséghez a párttagok részéről, a kormány közegeinek a függetlenségi párt tagjaival szemben tanusított eljárása miatt. Kéri a párttagokat, hogy ne csak általános panaszokkal, hanem konkrét tényekkel is álljanak elő. Meg van arról győződve, hogy ez esetben *Andrássy* a sérelmeket orvosolni fogja és meg fogja adni a belügyi közegeknek, a kellő utasításokat, szem előtt tartva azt a körülményt, hogy a függetlenségi párt képezi jelenleg a kormányt támogató többséget.

A dési választást illetőleg azt indítványozza, hogy a betérjesztett jelentést a

választás lefolyásáról az elnökség adja át a belügyminiszternek.

Kossuth azután rátért arra, hogy a pártban különböző áramlatok észlelhetők a házszabálymódosításnak a párt nagy zöme által már elfogadott néhány részlete ellen. Nagyon nehéz a kormány állása akkor ha nem számíthat feltétlenül arra, hogy amit a párt egyszer már elfogadott, azt a parlamenti tárgyalások előtt nem kívánja majd módosítani, mégis, tekintettel arra, hogy a házszabályrevízió kérdése nem képezhet pártkérdést, tanácsosnak véli azt, hogy a felmerült aggodalmak megbeszéltesenek és megvizsgáltassanak, vajjon indokoltak-e.

Kmety Károly fentartja álláspontját arra vonatkozólag, hogy a katonai kérdések a házszabályrevízióból végleg kikapcsolassanak. Hivatkozik arra, hogy ezt a pártértekezleten is bejelentette. Kérdi, hogy a házszabályrevízió megszavazása pártkérdéssé tétetik-e.

Apponyi Albert gróf kijelent, hogy bár a kormánynak, ha kormányozni akar, számítani kell a függetlenségi párt támogatására, a házszabályok módosításának megszavazása még sem képezhet pártkérdést. Mivel azonban a házszabályok revíziója nélkül a kormány nem lenne képes teendőit elvégezni, nem a házszabálymódosítás el, vagy el nem fogadásából kifolyólag, hanem ezen lehetetlenségből kifolyólag vonná le magára nézve a konzekvenciát. Kossuth világosan ki akarja nyilatkoztatni, hogy nem vállalná el soha a felelősséget azért, hogy a kormány az általános választói jog alapján terjessze elő a választási törvényjavaslatot, ha előbb nem biztosíthatná az államalkotó és államfentartó magyar nemzet számára az, hogy a magyar állam továbbra is megmaradjon. Minthogy tehát a választási reform beterjesztésére a párt elvei és a kormány programja alapján kötelezve van, ebből eredőleg a házszabályrevízió nem direkte, hanem indirekte képezhetne kabinétkérdést.

Szentiványi Árpád előre is kijelenti, hogy az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot nem fogja megszavazni.

Holló Lajos azt javasolja, hogy a bizottság ne tárgyalja tovább a házszabályrevízió kérdését, hanem térjen át a függetlenségi párt jövőjére vonatkozó kérdésekre.

Mérey Lajos felolvassa ismeretes határozati javaslatát.

A tárgyhöz többen szólalnak fel, így több ízben Kossuth Ferenc és Apponyi is.

A bizottság Mérey javaslatából néhány részletet elfogad, a legtöbbet azonban visszautasítja. Így nem fogadták el a többek között a javaslat azon részét, amely arra vonatkozik, hogy a Ház csak tíz órás üléseket tarthasson, hanem a javaslatot az eredeti szövegben, a tizenhat órás ülésekkel fogadták el. Az elnöki hatáskör megszorítására vonatkozó indítványt elfogadták.

Az indítvány azon részét, amely szerint a végleges házszabályrevízió a mostani új házszabálymódosítás alapján történjék, annyiban fogadták el, hogy míg az eredeti javaslatban az áll, hogy a végleges házszabályrevíziót ezen mostani házszabálymódosítás alapján fogják elintéztetni, most úgy szövegezték, hogy a végleges revíziót lehetőleg a mostani alapján fogják létesíteni.

Rátkay László kijelenti, hogy nem fogja megszavazni a házszabályrevíziót, mert a koalíció programjában a revízió nem foglaltatott benne.

Tóth János, Szabó Mihály, Bizony Akos és Bakonyi Samu a Nagy Emil-féle indítvány mellett szólalnak fel.

Kmety Károly újból kérdést intéz a bizottsághoz arra nézve, hogy a Nagy Emil-féle indítvány szövegében az ideiglenesen szigorított házszabályok, alól a katonai ügyek kivannak-e véve.

Kossuth Ferenc igenlőleg válaszol és kijelenti, hogy bár helyesebbnek véli az eredeti szöveg megtartását, mégis, ha valaki azt hiszi, hogy ez az indítvány szövegéből ki nem világlik, nem ellenzi, hogy az indítvány szövege ez irányban módosíttassék.

A belügyi kérdésekre áttérve

Kmety Károly a főispánok számarányáról és a belügyi második államtitkári állásról szólal fel.

Apponyi Albert gróf lehetetlennek mondja a főispánok tömeges kinevezését. Ilyenbe Andrassy nem megy bele.

Kossuth Ferenc kijelenti, hogy a főispánok kinevezésénél a belügyminiszter nem jár el teljhatalmulag, hanem az mindig a minisztertanács hozzájárulásával történik.

Az ülés berekesztése előtt.

Thaly Kálmán felvilágosításokat kér azon nyilatkozatokra vonatkozólag, amelyek a delegáció ülésein a függetlenségi delegátusok ajkáról elhangzottak, nehogy a függetlenségi párt hagyományos politikája elhomályosíttassék.

Kossuth válasza után az ülés fél kilenc órákor véget ért.

Építik az új sóhivatalt.

Miniszteri kiküldöttek Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 29

Eszatendők óta huzódó ügy már a földművelésügyi palota felépítése, amelyvel kapcsolatban az aradi sóhivatal áthelyezése is aktuálissá vált, mert eleinte úgy tervezték, hogy a földművelésügyi palotát a sóhivatal helyén fogják felépíteni. Később azonban az Aradi és csanádi gazdasági takarékpénztár vette meg ezt a telket, amelyen jövő évben akarja felépíteni saját palotáját. A földművelésügyi palota a Széchenyi-utcába kerül, a sóhivatalnak azonban burcolkodnia kell.

Hosszu ideig vita tárgyát képezte, hogy hol helyezték el a fővámhivatalt és a sóraktarakat. Reinte a Kápolna-utcába akarták helyezni, a kereskedők és a gazdák azonban tiltakoztak ellene, hogy a sóhivatal a forgalomból kieső helyre kerüljön. A hely megállapítása tehát a pénzügyminisztériumra maradt.

A minisztérium megbízásából a tegnapi napon Aradon járt Lehrer Péter miniszteri osztálytanácsos, fővámigazgató és Zobel László pénzügyminisztériumi főmérnök, akik a helyzet alapos tanulmányozása után végre megtájtálták az alkalmas helyet a két hivatal építése számára.

A minisztérium kiküldöttjei ugyanis véglegesen megállapodtak abban, hogy a jószágigazgatóság építéséhez új szárnyat fognak építeni, amelyek homlokzata az Erásébet-körútra fog nézni. Ebben az újonnan építendő helyiségben fogják elhelyezni a sóhivatalt. A sóraktarak céljaira a jószágigazgatósági épület udva-

rán emelnek majd alkalmas épületet. A fővámhivatal a kincstári ügyészség mostani helyiségeiben lesz majd elhelyezve.

Az építkezést már az idei nyár elején elkezdik, mielőtt a minisztérium által kiküldött szakközeg a tervek elkészíti. Mivel azonban a pénzügyminisztériumban attól tartanak, hogy az építkezés befejezését az esetleges munkázavarok meggátolhatják, a minisztérium megkereste az Arad-csanádi takarékpénztárt, hogy a novemberben tulajdonába átmenő sóhivatali épületet és telket szükség esetén 1909-ig bocsássa a hivatalok rendelkezésére. Ami a fővámhivatal költözködését illeti, az csak akkor következhetik be, ha a földművelésügyi palota már felépült s a kincstári ügyészség a jószágigazgatóság elhurcolkodása folytán új helyiséghez jut.

A nap furcsaságai.

*

Kállay Jolán a bíróság előtt.

Arad, február 29.

Kállay Jolán ma reggel lámpaláztól telítve hagyta el a lakását. Látszott rajta, hogy nem mindennapi aktusra készül. Apró lábait ezuttal nem a színház felé irányította, hanem éppen az ellenkező irányba, ahol szintén egy közpénzen épült palota áll, amelyben sűrűn lejátszódnak ugyan drámai és humoros jelenetek, de a staffaget nem a kulisszák szolgáltatják, hanem a rideg, fehérre meszelt falak.

A törvényszéki palotát tisztelte meg megjelenésével, de ne tessék aggódni — a palotának nem azt a részét, ahol az emberi indulatok és szenvedélyek által elragadtatott emberek felett ülnek törvényt a jéghidegségű, szigorú tekintetű bírák. A büntetőbírósággal még nem gyült meg a baja az aradi színház temperamentumos primadonnájának. Az ő apró kellemetlenségeit a polgárinak nevezett osztályban intézik el. Nem is volna primadonna, ha néha napján nem szerepelne a neve az alperesek díszes és gyakran érdekes névsorában.

Reggel kilenc óra volt, amikor a szolga elkiáltotta a primadonna nevét:

— Kállay Jolán színésznő.

— Jelen . . .

— Szabó Kálmán szállodatulajdonos.

— Jelen . . .

Látni való volt, hogy Kállay Jolánnak Szabóval, a Pannonia szálloda tulajdonosával gyült meg a baja. Nem tartozás kérem, hanem egy kis lakásfelmondási ügy. Kállay a múlt hónapban tudvalevőleg kiköltözött a Pannoniából, hogy a saját pompásan berendezett fészkébe vonuljon be. Am a szállodatulajdonosnak nem tetszett a Kállay gyors távozása és ezért egyszerűen beperelte — hat heti felmondásért.

A bíróság előtt Kállay már megnyugodott, miután Horváth bíró nem az az ember, aki szigorú tekintetével megremegtetné az alpereseket. A primadonna megnyugodott, de nem abban, hogy elmaradtalják, miután nem hajlandó beismerni, hogy Szabó Kálmánnak igaza van:

— Bocsánat bíró ur — szólt — de én december 15 én felmondtam.

— Tagadom — vágott közbe a szállodatulajdonos.

A bíró az ellentétes vallomások alapján nem tudott igazságot tenni a felek között és ezért a bizonyítékok beszerzése végett elnapolta a tárgyalást.

— Bizonyítani fogok — jelentette ki a szállodatulajdonos, de kérdés még, hogy megnyeri-e a pert, miután a szállodai vendégek nem kötelezhetők felmondásra, Kállay Jolán pedig az volt.

Egyébként nincs is nagy összegről szó és nem lehetetlen, hogy a művész nő a pereskedés elkerülése végett ki fogja fizetni a szerinte jogtalan követelést Valószínű, mert éppen a mulkoriban jelentette ki, hogy nem szereti a végrehajtókat.

Arad Rockefeller ellen.

Rockefeller, a kóolaj-betyár, — a magyar földre be jár. — Betör, mint nyáj közé a vad — és önti a kóolajat; — az egész országot elönti — a boltosokat romba dönti. — E veszély ellen kéne szer, — ha a kóolaj az utcán hever — mint a szétűn a nyári polyva, — ki sem jön érte majd a boltba. — Sa baj terjed, arad, pedig — a boltos is szenvedik, — és harci zajba, kedvbe tör — Éles s a többi petrolór. — De Rockefelleren ez nem hagy nyomot, — zuditja a petroleumot. — Nevet, s így szól: „nincs rá eset, — hogy engem ez a zaj elűzne: — mindez csak kóolaj a tüzre!”

Érdekes birtokvásárlás.

Potoczky grófok Aradmegyében.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 29.

Egy nagy aradmegyei birtok a napokban gazdát cserélt. A birtokváltást főleg az teszi érdekessé, hogy a múlt év óta ez a második eset, hogy aradmegyei birtokot lengyel mágnás vesz meg.

A birtok, amely Potoczky József gróf tulajdonába ment át eddig a Munk-cég tulajdonát képezte és Maroszlatinán fekszik. A vásárló egyik forrásunk szerint azonos azzal a Potoczky gróffal, akitől néhány évvel ezelőtt a bécsi Jockey-klubban, Szemere Miklós két millió forintot nyert. Hogy tényleg ő e a birtokvásárló arra nézve pozitív adatunk nincsen, csak az bizonyos, hogy a híres Potoczky családból való.

A Munk-cég az eladott birtokot erdőgazdaságra és ipari célokra használta fel. Egy nagy fűrészgyárat és egy-egy faipartelepet alapított és pár évvel ezelőtt ezen a birtokon volt az Uneon vegyészeti gyár is.

De néhány évvel ezelőtt tüzkatasztrófa volt a birtokon. A tűz úgy a fűrészgyárat, mint az ipartelepet elhamvasztotta és azóta a Munk-cég nem üzte tovább a fűrészgyár ipart, miután sem a gyárat, sem a faipartelepet nem volt hajlandó másodszer felépíteni.

A birtok vételáráról nincsen pozitív adatunk, de forrásunk szerint meglehetősen magas áron kelt el. A Munk-cég a birtokot a gróf Wenckheim-családtól vette

és hosszú évekig üzött rajta ipari gazdaságot.

Ez már a második aradmegyei birtok, amely lengyel mágnás család birtokába megy át. A múlt évben ugyanis Kinszky gróf petrisi birtokát a Zoltovszky lengyel gróf vásárolta meg.

A maroszlatinai birtok új gazdája Potoczky József gróf a birtokon nagyobb befektetéseket fog eszközölni és hír szerint birtokán fogja tölteni ez év egy részét.

Szemere Miklós lengyele.

A Munk-cég birtokát Potoczky József gróf valószínűleg azért vette meg, mert ott két ipartelep leégett.

A gróf ur t. i. Szemere Miklóssal szemben szintén leégett.

Megtalálták

a névtelen levélíró.

Meggyőződésből levelezett.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 29.

Az aradi színháznál uralkodó állapotról írott tudósításunknak valósággal szenzációs eredménye lett. Kiderült ugyanis, hogy a névtelen levelek egy részét nem a társulat tagjai között levő gyanúsítottak írták, hanem egy fiatal asszony, aki ma három tanu előtt kijelentette, hogy a társulat egyik férfitagjának ő küldözgette a feleségére vonatkozó névtelen leveleket.

Az ügy részleteiről a következőket jelentik:

Az aradi színház tagjai között ma délelőtt nagy forrongásra adott okot az Aradi Közlöny cikke. A gondosan titkolt, kínos ügyek leplezése valósággal konsternációt keltett. Izgatottan tárgyaló csoportok keletkeztek a színház előtt s az öltözőkben s általános volt a nézet, hogy a betránynak bármily uton, de utját kell vágni. Ennek a nézetnek a következményeképpen a társulat egyik tagja egyenesen két karhölgyhöz fordult, akiket szintén meggyanúsítottak azzal, hogy ismerik a névtelen levelek íróit.

— Ha ismeritek a levélíró, nevezzétek meg!

A két karhölgy erre beismerte, hogy ők tényleg tudják, ki volt a névtelen levelek egy részének írója. A beismerésnél véletlenül jelen volt Faludy Károly is, aki maga is érdekelve lévén az ügyben, rögtön erélyesen lépett fel.

— Ugy? Ismeritek az illetőt? Hát akkor rögtön eljöttök velem hozzája!

A két karhölgy nem is tiltakozott, hanem azonnal utnak indult. Elvezették Faludyt a Hal-tér egyik házába, az Árpád tér sarkán levőbe, ahol egy Weiss Gizella nevű hölgy lakásába nyitottak be. A lakásban maga Weiss Gizella fogadta a háromtagú társaságot. Faludy nem sokat teketóriázott, egyenesen a tárgyra tért.

— Nagysád — mondotta — a kartársnőim azt mondják, hogy ön írta a színház tagjainak a névtelen leveleket. Igaz ez?

— Igaz. Én ugyancsak egy tagnak írtam. Többször figyelmezteltem őt, hogy a felesége megcsalja. De azokat a leveleket én írtam.

— Gondolja meg, hogy mit mond! — mondotta Faludy. Három tanu hallja itt a beismerést. Tudja, hogy ez az ügy a bíróság elé kerülhet?

— Még egyszer kijelentem, — mondotta az asszony, — hogy ezeket a névtelen leveleket én írtam, még pedig meggyőződésből.

— Honnan tudhatták akkor a színháznál, — kérdezte Faludy, — a levelek folytán támadt utcai jelenet már este 7 órakor, holott maga a jelenet csak fél 7-kor történt?

— Én magam mentem el a színházhoz és elmondtam a karban lévő ismerőseimnek a dolgot, mert azt akartam, hogy az asszonyt elérje a közmegvetés.

Mindent a leghidegebb arccal, megdöbbenő cinizmussal mondotta el a fiatal asszony, aki különben igen csinos, sőt feltűnően csinos. Bővebb indokolást nem fűzött a szavaihoz. Erkölcslíró akart lenni. Pont.

Igen természetes, hogy Weiss Gizella már a közel jövőben a bíróság előtt fog számot adni minősíthetetlen tettéért; amelyről csupán azért fölösleges bírálatot mordani, mert amúgy is mindenki undorral fordul el tőle.

Ezzel azonban csak részben intézkedett el a névtelen levelek kérdése, mert a beteglelkű nő csupán a levelek egy részének megírását vállalta magára. A többi levelek írói után erélyesen folytatják a nyomozást a társulat tagjai, akik még a ma történt fordulat után is teljes határozottsággal állítják, hogy a levelek írásában a kar több tagja is ludas. Erre nézve megdöntenélő bizonyítékot szolgáltat az, hogy a kar egyik férjezett hölgytagja a női öltözőben hagyott cipőiben már több ízben talált anonim írásokat, amelyekben arról volt szó, hogy férje itt és amott, ebben, vagy abban az órában csalja meg. A női öltözőbe nem juthat be más, mint a kar tagjai, s így kétségen kívül bizonyított tény, hogy a tettes csak közülük kerülhetett ki.

A társulati ülést több elsőrangú tag kérésére holnap délelőttre hívta össze a színház igazgató. Előrelátható, hogy az ülés rendkívül viharos lefolyású lesz. Jellemző, a társulat tagjainak egy része nem azt fájlatja, hogy egy művész társaság kebelében ilyen gyalázatosságok megtörténhettek, hanem azt, hogy az ügy hírlapi uton nyilvánosságra jutott. Már ma is széleskörű kutatás folyt aziránt, hogy ki informálta tudósítónkat a dologról, s előrelátható, hogy ez a kérdés a holnapi ülésen is szóba fog kerülni. Egyeseket már gyanuba is vettek s ezeknek érdekében ki kell jelentenünk, hogy információink nem közvetlenül a társulati tagoktól eredtek.

Itt említjük meg, hogy Szendrey Mihály színházigazgató annak közlésére kért fel bennünket, hogy a névtelen levelek miatt a próbák nem szakadtak meg s hogy a színháznál teljes read uralkodik. A mi értesülésünk azonban mást mondanak s kénytelenek vagyunk tegnapi közleményünk állításait teljes egészükben fentartani. Ha a színházigazgató kívánja, még azt is elmondhatjuk, hogy társulatának egyik női tagja a ma délelőtti próbán is kapott egy — a férjét vádoló, — névtelen levelet s hogy a ma délelőtti próba sem mult el minden izgalmatlan jelenet nélkül.

A holnapi társulati ülés elé izgalmatlan érdeklődéssel néznek a színházi körökben.

MULATSÁGOK.

Turisták nagy estélye.

A március 7-iki piknik az Iparosház Vigadó-jában. — Tombola a menedékház alap javára.

A nap-nap után fokozódó érdeklődés mutatja, hogy a turisták idej mulatsága az eddigieket fényesen túl fogja szárnyalni siker dolgában.

A vigalmi bizottság, amely Schill József egyesületi elnökkel az élén csupa agilis emberekkel áll, már magában is biztosítja az estély

sikerét. A buzgó rendezőség alig győz válaszokat adni, hogy a minden oldalról megnyilvánuló érdeklődést és kíváncsiságot kielégítse, de viszont nem árulja el azokat a kedves meglepetéseket, a melyeket az estélyre tartogat a közönség számára.

A mulatni vágyó fiatalságnak mindig kedvenc találkozóhelye volt a turista-piknik. Itt minden leány és asszony sokat táncol és kellemesen szórakozik.

Hogy az idei mulatság e tekintetben se maradjon a régié mögött, a táncrendezés főgondja Jahl Nándor kipróbált kezébe van letéve.

E mulatságról is remélhetőleg azt jegyzi föl a bálkrónika, hogy elővarázsolt egy képet azokból a régi jó időkben, mikor a tánc kedvelő ifjúságot még a reggeli szürkület is táncban találta.

A figyelmes rendezőség gondoskodik arról is, hogy a vacsora mintaszerűen folyjon le. E végből a vendégek tizenkettős csoportokba lesznek beosztva és minden csoportnak az egyesület egy tagja, mint csoportrendező fog rendelkezésre állani. A hagyományos dátum-váltó fényes vacsora a kedélyességnek és farsangi tréfáknak oly keretében szokott lefolyni, amelynek felejthetetlen emléke kellemes érzetet kelt mindazokban, a kik ily márciusi turista estélyen már résztvettek.

A menedékházak alapja javára rendezendő tombola valóságos látványossága lesz. Ritt Gyula titkárhoz mindenhonnan tömegesen érkeznek értékes ajándéktárgyak, a melyek száma már az ezret is meghaladja. A tombolában tizenkét hölgy fog segíteni a tárgyak szétosztásában.

Az estélyre máig 250-en váltották ki részjegyeket.

A vigalmi bizottság e nagyszámu jelentkezésekre való tekintettel kéri az ivtartókat, hogy március 2-án hétfőn, este 8 órakor tartandó ülésnek az iveket valamennyien beadni sziveskedjenek, mivel azok lezártnak és hétfőtől kezdve jelentkezéseket nem fogadhatunk el, mivel a túlszűfoltás befolyásolhatná azt a kényelmet és otthonosságot, ami a turista mulatságokat eddig oly kedvessé tette.

A piknikre jelentkezni lehet még ma, vasárnap is délután 4-7 óráig az egyesületi helyiségben. (Vas szálló, földszint az udvarban.)

(=) Az aradi kereskedő ifjak mulatsága. Rendkívül sikerült mulatságot rendezett ma este az aradi kereskedő ifjakból alakult bálrendező bizottság a központi szálló nagytermében. A mulatság fénypontjai voltak azok a magyar táncok, amelyeket festői magyar jelmezt viselő párok adtak elő, s amelyek Buday Ida táncitanító gondos, avatott művészetének a tanujelei. Elsőben Zaránd Aranka és Reiner György adtak elő egy magyar kettőt igen ügyesen, majd Buday Rozsika táncolt el rendkívül bájjal és rutinnal egy cigánytáncot. Majd tizenkét magyar pár a körmagyart lejtette, hatással érvényesítve a szép nemzeti tánc minden varázsát. A párok voltak:

Engel Hajnalka és Marinkás József, Engel Erzsike és Stein István, Frank Margitka és Oppenheimer Rezső, György Iréke és Nussbaum Károly, Gadó Lujza és Abrahám Gusztáv, Karpesz Irénke és Ecker Sándor, Morvai Nusika és Salay Ferenc, Neumann Gizike és Berger Sándor, Spitz Ella és Székely Gusztáv, Schrott Hajnalka és Neumann János, Stein Juliska és Munczár József, Zaránd Aranka és Reiner György.

A táncosokat a jelen voltak megtapsolták, azután a betani ójukat, Buday Ida lekes, szünni nem akaró óvációkban részesítették. Azután a mulatók táncra következett hajnalig. A mulatság, amelynek üszta jóvedelmét az Aradi Kereskedők körében alakult kereskedelmi alkalmazottak segélycsoportja javára fordították, minden tekintetben dicséretére vált az ügybuzgó rendezőségnek.

(=) A Máj. aitiszti kör holnap, vasárnap este az ipartestület házában sikeresnek ígérkező mulatságot tart.

(=) Az aradi Petőfi-asztaltársaság táncmulatsága. Az aradi Petőfi-asztaltársaság március 16-én este fél 8 órakor a városi vendéglő összes helyiségeiben működő díszelőadással egybekötött jóékonycélu zárkörű táncestélyt rendez. Színrekerül Vidor Pál Ingenióz c. népszínműve. Előadás előtt allegorikus kép, Petőfi „Talpra magyar”-jának hatása. Az allegóriához a költeményt Károly József írta.

(=) Az aradi mézárosok és hentések szakcsoportja március hó elsején táncmulatságot rendez a Központi szálló nagytermében Müller Károly, Aradváros országgyűlési képviselőjének védnöksége alatt. A mulatság kezdete este 8 órakor.

(=) Táncmulatság Borossebesen Szépen sikerült mulatságot rendezett folyó hó 23-án a Borossebesi Iparos Ifjúsági Egyesület a Kettner-féle szálloda nagytermében.

Jelen voltak: Asszonyok: Rungerné, Biró B.-né, Kettnerné, Kolonovicsné, Killik K.-né, Avarfiné, Mártonné, Vargáné, Czimbulné, Eliásné, Holczerné, Gácsné, Nagy L. né, Kapitáné, Bilek V. né, Mauxné, Bizikné, Robotkáné, özv. Killikné, Dinné, Szeliné, Szabó J.-né, Szabó F.-né, Kissné, Panyikné stb. Leányok: Kettner nővérek, Kolonovics Erzsé, Neumann Berta, Szabó Teruska Arad, Maux Ilonka, Killik Etelka, Szlatki Anna, Szabó Erzsike, Szabó Jolánka, Holczér Jozefin, Márton Fanni, Kiss Esz-tike, Panyik Otília, Kohn Sarolta, Kalkó Matild, Szeli Ilonka, Szeli Mariska, Gács Anna Litrics Róza, Biró Margit, Litrics Mariska, Billek Mariska. — Felülfizettek: Farnóczy József 8 kor., Gramling Alajos, özv. Molnár Józsefné 2—2 kor., Váradi Török Gyula, Mogan Ignác, Bucsay János 1:20—1:20 kor., Füzés József, Márton Izidor, Grünwald Ignác 1—1 kor., Steiner Samu, Hajdu József, Máté József, Friedmann Emil, Fischer Lajos, Márton Rudolf, Weisz Ferenc, Gulyás József 80—80 fill., özv. Párykné, Czimbol János 40—40 fill., Kiss Károly 60 fill., Paczelt Ernő 30 fill., Gács Fülöp, Billek Vencel, Litrics Vilmos, Putics Zsiva 20—20 fill.

Aktuális emberek.

Edvi-Ilés Károly dr.

A vármegyeházán ma reggel kilenc órá-tól, kevés megszakítással este hét óráig az új közoktatásügyi törvény alapján megtartott fegyelmi eljárásban a védői tisztelet a hazai jogászvilágnak nemcsak egyik legfényesebb elméjü, hanem egyénileg is legérdekesebb tagja, Edvi-Ilés Károly dr. látta el.

Shakespeare Lear királyról azt mondja, hogy az minden ízében király. Ennél egysé-gesebben nem lehet a test és szellem gyö-nyörű harmóniáját egymondatban kifejezni.

Edvi-Ilésről nagyon keveset mondanánk, ha azt emelnék ki, hogy valóságos csodája a természetnek. Abban a törekény és majdnem áttetsző testben ki sejtene az egyik legszebb és leghatásosabb agyvelőt. Ki hinné el, ha a legpontosabb anatómia leírás után megál-lapítanók, hogy ennek a lángelmének akkora intellektusa és ítélőképessége van, hogy ki-csiny testének összes izel, vénái és artériái valóságos Herkulesi munkát fejtenek ki, hogy ezt a központi agyrendszert elégséges vérrel lássák el.

Bámulatba ejti minden hallgatóját óriási emlékező tehetségével, tudásával, az agyába befogadott rengeteg képzetnek szintiszta fel-dolgozásával. Számára a világon öt érzéken kívül eső szellemi tömegmennyiség, amely azonban mégsem elég nagy arra, hogy az agyvelejét elfárasztja vagy plána lefőzze.

Érdekl minden, amit az emberi elme al-kot. Zene, kép, színművészet, tudomány és po-litika.

Mikor Aradon mint ügyész az akkor szer-vezett királyi törvényszéknél működött, már feltűnt nem mindennapi tudásával, büntető jogtudományi teoretikus képzettségével.

Aradhoz öt a leggyengédebb kö:elék fűzi. Itt élte át élete legszebb napjait. Itt nősült, feleségül véve Nagy Bélának, az aradi tör-vényszék első elnökének leányát, a hetvenes évek közepe táján.

Három esztendeig lakott itt s már ak-kor sokat szenvedett szemével, a melyet a legborzasztóbb szembetegségek egyike, a szemideg sorvadás, pusztított el.

Ügyvédi irodát nyitott a fővárosban. S a vak ügyvéd szenvedélyesen foglalkozott a legsötétebb és legkevesebb világosságot ref-lektáló ügyekkel. A legbonyolultabb bun-ügyekben vállalta a védő szerepét. Éles, bon-coló tehetségével, mélységes judiciumával lebillencselő és a hallgatót magával ragadó ékesszólás párosul.

Nagy ügyvédi gyakorlata mellett egyike volt Csemegi Károly legkiválóbb munkatár-sainak s a modern magyar büntető judika-turának nem egy alkotása fűződik eonak a világtalan embernek a jövőbelátó képessé-géhez. De nemcsak a büntető jog és perrend-tartás az ő tárháza. A jogtudomány minden terén herosz eponimosz. Neve a legelőkelőbb jogtudományi folyóirat élén fényeskedik mint főmunkatársé, a hol legszivesebben bírálja a tudománya terén megjelent műveket.

Felolvassák neki az új mű minden lap-ját. De csak néhány mondatot s Edvi-Ilés bámulatra keltő konstruktív erejét illusztrálja az a körülmény, hogy a hallott pár mondat után egybefoglaló és kimerítő képét adja az egész műnek, annak hibáival és erényeivel.

A társadalmi élet minden megnyilvánu-lását ismeri. Ramekbe való vezércikkkel ese-ményt képeznek a fővárosi sajtóban. A szin-házak mindennapos vendége. Nemcsak zenét, de a drámai előadást is végighallgatja s az öt kíséző titkáriját hozza sokszor zavarba az-zal a biztonsággal, a melylyel az egyes sze-replőknek darabbeli neveit elmondja.

Irodájában tizezerszámra vannak akták. Edvi-Ilés ismer minden egyes aktát összes mellékleteivel s annak egész tartalmával, oly annyira, hogy például huszoldalas per-iratok díktálása közben évek előtt olvasott aktából idéz szóról-szóra.

Emlékező képessége majdnem határta-lan. A mai fegyelmi tárgyaláson Pogonyi Nándor egy óras beszédben építette fel a fegyelmi eljárás alá vont polgári iskolai ta-nítók elleni vádját. A védő másfél óras be-szédben igyekezett azt halomra dönteni. Tette ezt olyképen, hogy az egyetlen egyszer hallott mondatokat szóról-szóra idézte, a per-iratokból a napok dátumát recitálta s az új fegyelmi eljárási törvény egész anyagát annyi féle új szempontból világitotta meg, hogy az egész hallgatóság megbüvölten csün-gött ajakán.

Othon az irodájában az ő használatára konstruált írógépeket használ az írásra, mely-nek billentyű fejei domborművü betűkkel vannak ellátva s finom alkotásu kezei oly biztonsággal találják el a szükséges betüt, mint ez csak a vakoknál tapasztalható.

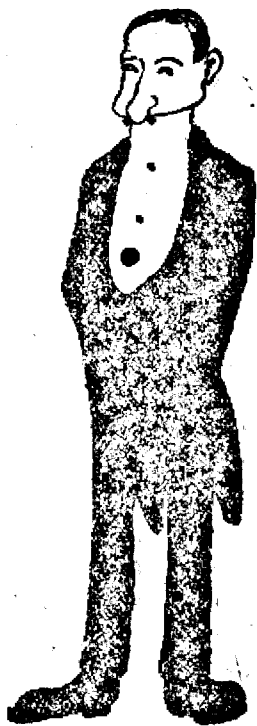
De ír ő ceruzával is. Családja és jóba-rátaival szemben végtelenül gyöngéd. Ha ide-gembe megy, első teendője, hogy képes leve-lező lapot küld szeretteinek, melyeket ő maga ír alá.

Soha beteg még nem volt s ezt gondosan edzett testi erejének köszönheti. Naponta huzamos ideig tornászik. Szobájában egy csónakszerű készülék áll ruganyos talapza-ton. Evező lapátokkal hozza mozgásba s ez-zel harmonikus izomműködést idéz elő.

Emellett a legmérsékletesebb életet éll. Alkoholt nem iszik, dohányt nem élvez.

A legkiválóbb magyar elmék egyikéről el kellett mondani ezeket a külsőségeket a mai szereplése alkalmából. Nagy lelkének gyönyörű tulajdonságait meg fogja örökíteni a magyar jogtudomány történetének írója.

Aradi képek.

Amit az erdő mesél.

A közigazgatási bizottságban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 29.

Ma este szokatlan időben, este 7 órakor tartott rendkívüli ülést a városi közigazgatási bizottságának gyámügyi felelősségi bizottsága, Károlyi Gyula gróf főispán elnöklésével. Az ülést ma okvetlen meg kellett tartani, mert ma járt le a Kintzig-féle erdőbirtokok bérbeadási terminusa és holnap esetleg már visszaléphetett volna az Union bank, amely az árvasszéknek február 18-án megtartott ülésén az erdőbérletet háromszáznolcvanezer koronáért megkapta.

Az árvasszék előtt, mint azt annak idején megirtuk, két ajánlat feküdt. Az egyiket Diósy J. és fia nagyváradi cég tette s ajánlatában 400 ezer korona bért ígért, a másikat a pályanyertes bankcég. Az árvasszék a bécsi céget részesítette előnyben, mert a Kintzig család négy tagja is az olcsóbb ajánlat mellett foglalt állást. A bérbeadást csak birtokon kívül lehetett megfellebbezni.

Az árvasszéki döntés alkalmából egyik helybéli napilap „Amit az erdő mesél” címen írt cikkében bírálatot mondott, azt irván, hogy a bérbeadás legalább is furcsa.

„Annál furcsább, mert a hazai ajánlattevő exponense volt egy olyan konzorciumnak, amely tudta, hogy az olcsóbb ajánlatot nem az a tény segíti győzelemre, hogy rosszabb, hanem más valami... Hogy mi? Hát édes istenem, nem olyan nehéz kitalálni azt, amit az erdő mesél... „Amit az erdő mesél” — talán tessék is tudni — Géczi Istvánnak egyik népszínműve. A darabot a Népszínházban adták elő, ma pedig más volt az előadó. A Népszínházban megbukott a darab, mert rosszul adták elő, itt pedig győzött az előadás... ”

A Népszínházbeli bukást az is előidézte, hogy az előadás statisztikái csak 60–70 koronát kapnak, az ilyen erdővásárlás statisztikái pedig ezeket szokták keresni... ”

A cikk következtében az árvasszék az eljárásáról a közigazgatási bizottsághoz tett jelentést s ennek ítéletét kérte ki.

Szükséges volt azonban a rendkívüli ülés azért is, mert a Diósy J. fia cég és Hámory

László földbirtokos aradi lakos, mint mellőzött ajánlkozók fellebbezással éltek.

Csiky Károly helyettes elnök volt a mai ülésen az ügy előadója. A cikk megjelenésekor az árvasszék annak íróját provokálni akarta — ugymond — *minthogy úgy értesültek, hogy az hitűnő kardvivő*, előlítottak ettől a gondjattól jelentette ki az előadó az ülésen jelenvolt bizottsági tagok haragzó habotája közben.

Majd áttérve az ügy részletes ismeretelésére ugyanazon indokokat csoportosította az Union bank ajánlata mellett, amelynek alapján az árvasszék a bérletet annak juttatta.

A bizottság tagjai ezek után egyhangulag jóváhagyták az árvasszék határozatát s így az árvasszék tagjai elégtételt nyertek felettes hatóságuktól.

HIREK.

Bombamerényletek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 29.

Alig hangzott el tegnap Teheránban a perzsa sah elleni merénylet alkalmából dobott bomba robbanása, máris két újabb bombamerényletről hozt hírt a táviró. Az egyik újból Teheránban történt, a másikat egy köztársasági elnök megsemmítésére dobták a merénylők keze. Távirataink:

Buenos Ayres, febr. 29. Alcorta köztársasági elnök kocsjá alá bombát vetettek, amely dinamittal volt feltöltve, amely azonban nem robbant fel. 4 merénylőt elfogtak.

Buenos-Ayres, február 29. Amidőn Alcorta elnök palotája előtt kiszállt automobiljából, ismeretlen egyén bombát vetett eléje, amely azonban nem robbant fel. A 22 éves argentiniai illetőségű merénylőt és három társát letartóztatták. Az elnököt mindenfelől általánosan üdvözlők szerencsés megmeneküléséhez.

Buenos-Ayres, február 29. Az a merénylet, amelyet Alcorta köztársasági elnök ellen elkövettek, délután 6 óra körül történt. Az elnök a kormány palotájából jött kocsin és éppen magánlakása elé akart onnan kocsijából kiszállni, mikor egy ember bombát dobott oda, ez azonban nem robbant fel. A merénylő el akart menekülni, de az elnök hadsegéde és a közelben lévő rendőrhivataltok úgy őt, mint másik három gyanús embert elertek és letartóztatták. A merénylő neve Solano Raji, 22 éves és argentiniai születésű. Az elnök bevért lakása előtt, amíg a merénylőt elvezették. Közben megkérdezte tőle, hogy ki bánta fel? A rendőrség a kihallgatások tartalmát egyelőre titokban tartja.

Teherán-ból jelentik: Ma ismét bombamerénylet volt, a robbanás egy kereszti megölt. A lakosság körében nagy a rémület.

Teherán, február 29. A tegnapi bombamerénylet után a sah kíséretében lévő lovasság tüzelni kezdett és pedig minden irányban. 12 embert agyonlőttek. A csapatokat készenlétebe helyezték, hogy esetleges zavargásokat megakadályozzanak.

— Uj nemzeti színház Budapesten. Fővárosi tudósítónk jelenti: Ujnazi Ede ma megjelent Apponyi Albert grófnál, hogy megköszönje a kitüntetést. A miniszter szívélyesen fogadta a művészt és a beszélgetés folyamán kijelentette, hogy legközelebb éhaja, miszerint a nemzeti színház felépítése az ő nevéhez fűződjön. Megemlítette Apponyi azt is, hogy a színház felépítésére vonatkozó tervek már készen vannak, de az építés csak az esetben kezdődhetik, ha a színház számára ideigle-

nes helyiséget találnak. Ujnazi Ede erre megjegyezte:

— Adja isten kegyelmes uram, hogy a színház felépítésének befejezésénél még mindig miniszter legyen.

Apponyi erre fáradtan legyintett:

— Amikor az új nemzeti színház állani fog, én már rég nem leszek miniszter. Unom már a szakavatlan küzdelmet.

— Zöldi Elza tragédiája. Temesvárról jelentik: Zöldi Elza iránt városszerte általános és mély részvét nyilvánul meg. A művész a tegnapi éjszakát nyugtalanul töltötte és állandóan eszméletlenül volt. Sebe súlyos, de az orvosok remélik, hogy megmenthetik az életnek. A golyó a jobb halántékon hatolt be és az orrcsontban megakadt. Ma reggel Budapestről Temesvárra érkeztek Zöldi Márton, a szerencsétlen leány apja és Zöldi Vilma, aki nővére ápolására jött. A művészt a mai nap folyamán számosan látogatták meg, közöttük Braun Pálné, az öngyilkos Gotthilf Alfréd nővére, aki virágokat vitt Zöldi Elizának.

— Az aradi kereskedők gyűlése. Az amerikai Vacuum Oil Company térfoglalása ellen az aradi kereskedelmi és iparkamara által kezdeményezett akció keretében a petróleum elárúttással foglalkozó kereskedők holnap vasárnap délelőtt fél 11 órakor gyűlést tartanak, nem mint eredetileg tervezve volt a városházán, hanem a kereskedelmi és iparkamara dísztermében. Az értekezletre a kamara az összes aradi kereskedőket meghívja.

— Tüntetések Zágrábban. Zágrábból jelentik: A pályaudvart kora reggeltől késő éjszakáig óriási néptömeg lepte el és a kerületekből érkező képviselőket nagy óvációval fogadta. A Starcsevics párti képviselők a tömegtől kísérvé hosszú kocsisorban vonultak be a városba, miközben a nép lármásan abucgylta a horvát koalíciót. Amidőn délután két órakor a bán, aki Pestre akart utazni, egy mellékajton keresztül az állomáson megjelent, a tömeg nagy tüntetésben részesítette és gunyos kiáltásokat röpitett feléje. Különösen sokat hangoztattak egy Zágrábban néhány nap óta divatos gunymondatot: *Paul, mach dir nichts daraus*. Ez a mondás onnét ered, hogy mikor a bán első bevonulását tartotta a horvát fővárosba és a tüntető tömeg közápóra közt jutott be palotájába, ott egy barátja a fenti szavakkal fogadta. Ez a dolog most köztudomásra jutott és szállóigévé vált Zágrábban.

— Ráfizetünk a tüzerlaktanyára. Aradvárosra mindig olyan üzleteket köt, a melyekre rászokott fizetni s így tehát ezúttal sem mondunk valami meglepő újdonságot, mikor arról tudósítunk, hogy a megépítendő tüzerkaszárnyára évenként körülbelül tizenhétézer koronát fizet rá a város. Ez egyszer azonban szerencsénk van. Az előre látható deficitet nem a rossz gazdálkodás, hanem a katonai beszállásos törvény elavultsága fogja okozni. A tanács a márciusi rendes közgyűlés elé terjeszti a Kristyóry-Sarló-féle telkeken építendő tüzerlaktanya terveit és költségvetését. Ezért a tanács a számvevősséggel számítását végeztetett a laktanya jövedelmezőségét illetőleg. A számvevősség elkészült számításaival s kimutatja, hogy a körülbelül másfél millió koronára rugó építkezési költségek egy évi törlesztési részlete 83486 korona s ezzel szemben a kincstár évente 64408 korona férőhelydíjat fizet a városnak a beszállásos törvény értelmében, amely természetesen nincs tekintettel az épít-

kezés terén mutatkozó változott viszonyokra. A tanács, mielőtt a terv kivitelre kerül, még egyszer meg fogja kísérelni a katonai kincstárral folytatandó tárgyalások során a mutatkozó fedezethiány eliminálását.

— **Házasság.** *Hunyár* Algernon borosjenői szolgabíró február 29-én, szombaton délelőtt vezette oltárhoz Schauer Magdát Aradon.

Sommer Nándor, az aradi törvényszék jegyzői karának nagykészségű, rokonszenves tagja ma vezette az oltárhoz *Mihályi* Mancit, *Mihályi* Ágoston és neje, *Pósz* Margit bájos leányát. A menyasszony tanul *Mihályi* Zoltán, az Első magyar általános biztosító társaság titkára és *Keresztes* Gyula vármegyei főügyész voltak.

— **Mozart-zene** a Kölcsey-egyesületben. Arad sok zenekedvelőjének kiváló élvezetben lesz része kedden, amikor a Filharmónia két kiváló tehetségű tagja, *Wagner* József és neje, *Goldzicher* Albert zongorakísérete mellett előadják Mozart szimfonia concertantejének 1. és 3. tételét. Nem kevésbé hatásos szám lesz Suppétól, a „Délmagyarországi emlékek”. A zeneelőadást megelőzi a jóollu aradi íróknak, *Obláth* Mariskának egy modern meséje, ezt követi a magyar népmozgalmak országos nevű harcosának, *Bedl* Schwimmer Rózsának felolvasása, mely első lesz ilyenben Aradon.

— **Leégett áruaktár.** *Marseille*ből jelentik: Ma reggel három órakor a kereskedelmi kamara nagy raklárában tűz ütött ki, amelynek az ott felhalmozott negyemennyiségű áru és az egész épület áldozatul esett. A kár több mint félmillió korona.

— **Egy elmozdított bankigazgató.** Az osztrák-magyar bank szombathelyi fiókjának főnökét, *Szerencsi* Edét ezen állásától felmentették, az ellene felhangzó kifogások miatt. Igy hivatalon kívül, magánemberek előtt elmesélte egyes cégek bajait, hitelmegvonások, hitelmegszorítások történetét, okait, kritikát mondott egyes intézetek és cégek felett, lebirálta azok képességét, mozgékonyágát. Mikor aztán *Szerencsi* kaszinói és kavéházi beszélgetései nyomán híre ment annak, hogy két nagy cégnek hogyan szüntette be a hitelét, nagyon felzudult ellene a szombathelyi kereskedő-világ. A pénz megdrágulása idején átragadt ez az elkeseredés a pénzintézetekre is. *Szerencsi* ugyanis teljesen ötletszerűleg hirtelen hol az egyik, hol a másik megyebeli intézetet szorította meg. A reeszkompt megvonásával, resztringálásával, a váltók szeszélyes visszadobásával valóságosan terrorizálta az intézeteket. Megkövetelte tőlük, hogy feltétlenül parirozzanak neki és szó nélkül tűrjék szeszélyeit. Az általános szorultság és rettegés, amelyet a pénz horribilis megdrágulása előidézett, lehetetlenné tette, hogy a gyengébb intézetek ellene szegüljenek. De néhány erősebb intézet ennek dacára inkább megszakította az O. M. B. szombathelyi fiókjával az összeköttetést, csak hogy a főnök szeszélyeinek veszedelmeit kikerülhessék. *Szerencsi* az általános szorultság napjaiban valóságos hajszát indított néhány magáncég ellen és stigmatizálni igyekezett őket, tehát ahelyett, hogy segíteni igyekezett volna, a rombolásnak vált, talán néha akaratán kívül is, előkészítőjévé. Ez okok alapján most az O. M. B. központja elmozdította *Szerencsi* a szombathelyi fióklőnökségtől.

— **Szerencsétlenség a budapesti állami gyermekmenhelyen.** *Budapesti* tudósítónk jelenti: Nehány nap előtt szerencsétlenség történt az állói-úti állami gyermekmenhelyen. Egy *Lukácsy* Ilona nevű egy éves kis leány fürdés közben belefutott a forró vízbe. A fürdésnél a felügyeletet két ápolónő teljesítette, akik fá-

radtak voltak és elcsigázottak és valószínűleg figyelmetlenségük okozta a kis leány halálát. Az esetet a leány édes anyja előtt, aki varrónő, eltitkolták. Amikor gyermeke látogatására ment, azt mondták neki, hogy beteg. Az anya azonban ma értesült a katasztrófáról és feljelentést tett az állami gyermekmenhelyigazgatósága ellen. A rendőrség megindította a vizsgálatot. Az ápolónők tagadják, hogy ők lennének az okai a gyermek halálának.

— **A vízművek megváltása.** Az aradi törvényszéken *Mészáros* bíró előtt ma érdekes jegyzőkönyvi tárgyalás volt, amelyben a felek Aradvárosa és a vízműtársulat részvénytársaság voltak. A részvénytársaság ugyanis több kifogást emelt a vízművek egyes ingóságainak leltározása ellen, miért is a bíróság fog dönteni abban, hogy a kifogásolt ingók a vízművekhez tartoznak-e, illetve, hogy a város a meghatározandó megváltási áron birtokába veheti-e azokat. A jegyzőkönyvi tárgyaláson a várost *Jeges* Károly ügyész, a társaságot *Mandl* Vilmos dr. képviselte és jelen volt *Szathmáry* Károly zárgondnok is.

— **Milyen idő lesz? Meteor** írja: A valódi téli időnek már vége van ugyan, mely jelzésnek megfelelőleg későn állott be s nem tartott nagy hideggel soká, de azért a bekövetkezendő időjárás még sem a valódi tavaszi, sőt téli betéteket fogunk még kapni, különösen a március 13. és 21-iki csomópontok hatáskörében. Az igen számos csomópont március havában gyakran fogja megzavarni légkörünk egyensúlyi helyzetét, ami által változatos időjárást hoznak a hónapban. Első napjaiban március hava még csapadékos időt ígér, melyet a 8-iki csomópont hideg, majd a 6-iki enyhébb jellege tesz változatosabbá. Állandóbb időköz csupán a 9-iki csomópont után következik, amelynek azonban a 13-iki kölcsönöz hidegebb jellegét, amely alkalommal Jupiter kerül együttállásba Holdunkkal s ez utóbbi el is fűdi azt. Ezen hideg jellegű csomópontot ismét egy kis állandóbb jellegű időköz követi, amelyet a 19—20-iki csomópontok zavarnak meg újra változatos hőmérsékletű időjárásukkal, míg a hónapnak utolsó negyede csapadékos jelleggel telik majd le.

— **A babona örültje.** *Budapesti* tudósítónk jelenti: Az éjszaka megjelent a főkapitányság ügyeletes tisztviselője előtt egy fiatal uriaszszony és rimánkodva kérte a rendőrséget, hogy védje meg az ördög ellen. Elmondotta, hogy néhány nappal ezelőtt az ura különös változás ment keresztül. Szarvai nőttek, a lábán és kezén félméteres körmei támadtak s az arca eltorzult. Az urából ördög lett, aki most a pokolba akarja vinni. A rendőrség nyomban látta, hogy elmebajos asszonnyal van dolga. Megállapította, hogy a szerencsétlen *Galiczenstein* Bela tözsdehivatalnok felesége és vallási tébolyban szenved. Babonás asszony volt s beleörült a babonába. A rendőrség a lipótmezei tébolydába vitette.

— **Jegyzőválasztás.** *Almás-kamardáson* az üresedésben le 6 jegyzői állásra egyhangulag *Schauer* Gyula szentmártoni segédjegyzőt választották meg.

— **Maione vívóakadémiája.** Rendkívül érdekes sporteseménynek ígérkezik az idén *Maione* Vincének, a kitűnő aradi vívómesternek vívóakadémiája, amely holnap délután fog lefolyni a *Fehér Kereszt*-szálloda disztermében. Az akadémiára már ma este több idegen vendég és mester is érkezett, akik bizonyára csak emelni fogják az egyes programszámok érdekességét. Különösen a mester-verseny és a katonai vívóverseny kecsegtet sok érdekességgel. A versenyzők összeállítása a következő:

Malone — *Nikolits* (tőr), *Lövész* — *Hegedűs*, *assaut* (kard) *Fischer* — *Bauer* (Szeged), *assaut* (kard). Szünet. *Maione* — *Andrény* *Csiri*, *iskola* (tőr), *Nikolits* — *Hegedűs*, *assaut* (tőr). Szünet. *Lövész* — *Bauer*, *assaut* (kard), *Maione* — *Nikolits* *iskola* (kard). *Armentani* (Szeged) — *Sanesi*, *assaut* (tőr). Szünet. *Nikolits* — *Hegedűs*, *assaut* (kard), *Maione* — *Taufar* főhadnagy, *assaut* (kard), *Bauer* — *Lövész*, *assaut* (kard). Szünet. *Fischer* — *Nikolits*, *assaut* (kard), *Hegedűs* — *Bauer*, *assaut* (kard), *Armentani* — *Taufar*, *assaut* (kard). Szünet. *Janesi* — *Maione*, *assaut* (kard), *Nikolits* — *Lövész*, *assaut* (kard), *Hegedűs* — *Lövész*, *assaut* (kard). Szünet. *Janesi* — *Armentani* *assaut* (kard). Szünet. *Maione* — *Armentani* *assaut* (kard)

— **Az oltáregyesület propagandája.** Ma délután tartotta ülését az oltáregyesület végrehajtó bizottsága özv. *Hauser* Károlyné elnöklésével, amelyen az egyesület alapszabályait tárgyalták le pontonként s fogadták el. A végrehajtóbizottság elhatározta, hogy tagjai révén a legelénkebb taggyűjtést indítja meg. Tudomásul vette a bizottság, hogy a kézimunkadélutánokat az ősz folyamán kezdik meg. Végül az elnök bejelentette, hogy *Károlyi* Gyuláné grófnő levélben értesítette őt arról, hogy a neki felajánlott védnökséget örömmel fogadta el, amit az értekezlet halás köszönettel vett tudomásul.

— **Munkások vasárnapja.** Az aradi Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye vasárnap, 1908. évi március hó 1-én délután 4 órakor a *Weitzer* János utcai polgári iskolában nyilvános szórakoztató és szakelőadást tart. — 1. Szavaltat. Előadja: *Szerinka* Vilmos. 2. Szakelőadás. A nők választójoga. Tartja: *Faragó* Rezső hírlapíró. 3. Költemény. Előadja: *Angyal* János tanítóképző intézeti hallgató. A belépés díjtalan; a terembe csakis felnőttek léphetnek be. Az előadás 4 órakor kezdődik. A legközelebbi szakelőadás március 8-án lesz.

— **Ma naptól kezdve a világhírű Salvátor** sör eredeti töltésű, napona friss csapolás. *Rónai* A. János, Központi szállodás. 1081

— **Országos nemzeti zarándoklat Lourdesbe.** *Prohászka* Ottokár dr. székesfehérvári püspök ur ó méltósága védnöksége és főt. *Gieswein* Sándor dr. apát kanonok, orsz. képviselő, a Szt. István társulat alelnöke, lelkivezetése mellett, március hó 16-án országos jellegű zarándoklat indul Lourdesbe, azon célból, hogy Szűz Mária megjelenésének 50 éves jubileuma alkalmából rendezendő ünnepségeken, mi magyarok is részt vehessünk. A zarándoklat külön vonata Velence, Milano, Genua és Marseilleben piketés céljából 1—1 napig tartózkodik, visszajövet pedig Rómába mennek a zarándokok, hogy ó szentiségének aranymisés jubileuma alkalmából hódolatukat kifejezzék. Részletes programok főt. *Fehér* Ferenc plebános urnál, Ebed (Esztergom m.), főt. *Benyács* István plebános urnál Csasza (Trencsén m.), valamint a Magyar Utazási Vállalat r. t. irodájában, Budapest, IV. Eskü-ut 3. sz. alatt, kaphatók. 731

— **Buziásfürdő,** melynek természetes szénsav forrásai már a rómaiak idejéből világhírűek, immár nemcsak a szenvedő emberiségnek, hanem az iparnak is fontos szolgálatokat teljesít. *Muschong* Jakab, ezen hirneves fürdő új tulajdonosa nagy áldozatkészséggel hatalmas műveket létesített a természetes vegyileg tiszta folyékony szénsavnak ipari célokra való felhasználására. A kartellen kívüli művek képesek bármely mennyiséget szállítani.

— **Tartós gyógyszer.** Fájdalmas csuznál, a derék-, testrészek és a forgó köszvényes bántalmainál a Moll-féle sósborszesszel való bedörzsölés sikerrel használtatik. Egy üveg ára kor. 1.90. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő jelvényével és aláírásával.

— **Rumcompositio** 1 literhez 20 kr. *Likör* aroma 1 literhez 80 kr. *Vojtek* és *Weizsnál*. 194

Uj könyvek.

Amerikai kivándorlás. Farkas Pál dr. ezen a címen érdekes könyvet írt, mely különösen aktuális most, mert a visszavándorlás kérdését széleskörű kutatáson alapuló tanulmányvilágítja meg. A szerző a kivándorlás és visszavándorlás adatainak összegyűjtése céljából bejárta az egész országot, sokat fergott a kivándorlók közt és sok hatóság személyi levelével levelezett, úgy, hogy valóban gazdag adatban. Ez a tanulmány különbözik az eddigi Kaszandra-szerű jóslatok hangjától, mely Magyarország népét már szinte a félbomlás és szétzúlás képeiben mutogatta. A szerző tanulmánya bevezetésében a kivándorlást minden ország fejlődése logikus következményének tartja, mely kivétel nélkül jelentkezett mindenütt, ahol a nép fejlődése bizonyos fokot elért. Az emberek kiemelkedően a régi patriarkális, egyszerű gondolkodás világából, elgütlelténekké váltak sorsukkal és jobb keresetre vágyódnak. Ez így volt azelőtt is, csak hogy a tót Amerika helyett az Alföldre ment aratni, most pedig, miután az iskolában megtanulta, hogy a dollár több, mint a korona, kissé messzebbre, Amerikába tart, a mi szintén nincs rosszabb, már a mi az ut idejét illeti, mint a vasutak elterjedése előtt Sztropkó Hódmezővásárhelytől. Most persze megy az alföldi magyarság is, hasonló oknál fogva. A szerző tömörkedéssel bizonyítja be, hogy a kivándorlás nem végleges és a kivándorló nép jó részt csak olyan helynek tekinti Amerikát, ahol négy-öt évnél megfeszített munkával néhány ezer forintot meg akarja, az egyik, a munkás, hogy jövőjét biztosítsa vele, a másik, a kisgazda, hogy a birtokát terhelő adósságát fizethesse. A könyv ára 1 korona 50 fillér és kapható minden könyvkereskedésben, vagy pedig a kiadó Singer és Wolfner könyvkiadóhivatalában Budapest Andrássy-ut 10.

A nemi kérdés. (Die sexuelle Frage.) Forel Ágoston dr., a zürichi egyetem tanára, világhírű tudós és kiváló író e nagybecsű műve most jelent meg magyar nyelven (Vass József kiadásában, Budapest, Erzsébet körút 38.) Fischer Gyula dr. kiváló fordításában. E könyv évek hosszú során át tett tapasztalatoknak és elméleteknek eredménye. Forrásul szolgált a természet buvárlata és a beteg és egészséges emberekkel való hosszantartó foglalkozás. A felvilágosodás és a megismerés korában élünk, vezérlő elvünk az ismeretek terjesztése és ennek egyik módja, hogy irásban, szóval és tettben közreműködjenek az arra leghivatottabbak az erkölcsi újítás érdekében. A nemi kérdés egyike azon problémáknak, melyek leginkább tárgyalhatók rosszakaratú célzatossággal. Szerző minden ilyen szempont mellett, miután ezen könyv nemcsak minden gondolkodó felnőtt embernek van szánva, hanem az az ifjú vagy leány sem vallja kárát, aki véletlenül belepillant, mert benne merő igazságot talál s ennek megismerésével csakis a jó utra terelheti vagy a jóban megzilárdíthatja magát. — E világhírű munkának egyedül a német kiadásából rövid idő alatt 7 kiadás jelent meg s több mint 138.000 példány kelt el, a mi legjobban bizonyítja a kérdés fontosságát és a szerző hívatottságát. A 480 oldalra terjedő vaskos kötet fementes papíron szép kivitelű színes ábrákkal. Ára 8 korona. A kiadó elismerést érdemel, hogy vállalkozott e mű kiadására, a melyre igazán szüksége van szülőknak, tanároknak és a nagyközönségnek egyaránt.

Nietzsche: Tul az erkölcs világán. Fordította Vályi Bódog. Hasznos munkát végzett a fordító, hogy Nietzsche ezt a könyvét hozzáférhetővé teszi a csak magyarul olvasó közönség számára, mert Nietzsche egyik munkája sem olyan alkalmas, hogy teljes képet nyújtson az érdekes és különös filozófus egész egyéniségéről és gondolatvilágáról. Az érdekes könyv az Atheneum kiadásában jelent meg és ára füzve 2 korona 50 fillér, kötve 3 korona 50 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben.

Egészségápolás könyvtára, Szerkeszti Sugár K. Márton dr. Budapesten. VI-ik kötet. Egészség

ápolás a gyermekkorban, írta: Trumpp József dr. müncheni egyetemi tanár. Gyors egymásutánban jelennek meg e közérdekű vállalatnak kötetei és e magas, tudományos nivón álló és mégis népszerű egészségügyi könyvtár jelentősége mindinkább jobban domborodik ki szemünk előtt. Szerzők, a híres müncheni orvostudós és szerkesztő, az ismert jelestollu szakíró, e kötetben is karöltve járnak, hogy az orvosi tudományok legjobb vívmányait ismertessék meg az orvost a gyermekegészségterén és szabatos, tömör irányban hasznos tudományuknak csakugyan mesterien megírt foglalóját adják. A munka négy fejezetre oszlik, melyek a csecsemő ápolásáról, a gyermekápolásról egyáltalában, az egészségápolásról az iskolában, végre a nyilvános gyermekvédő intézetekről igen behatóan értekeznek. E fejezetekben belül szól az újszülött ápolásáról, annak rendes élet működéséről, táplálásáról, gondozásáról, a gyermek testének ápolásáról, ruházatáról, a lakásról, a gyermek szellemi képzéséről, az iskola erkölcsi veszélyéről, a leánygimnáziumokról, iskolabetegségekről, bölcsődékről, ovodákról, szünidei gyermektelepekről, görvélykórosak, vakok, siketnémák otthonáról, gyermekorvászokról stb. És a hasznos tudnivalók oly gazdag tárházat tartalmazza, hogy e könyvet a „Szülők könyve”-nek nevezhetjük. Nagy élvezettel olvassuk az értékes fejtegetéseket és bevalljuk, hogy ily műnek terjesztése nagy haszonnal jár, hisz testben és lélekben egészséges gyermekek nevelésére ad mély tudományt és mégis könnyen érthető irányban megírt utasításokat és ekkép meggátolni képes a hazánkban ijesztő mérvet öltött gyermekhalandóságot, mert felejthetetlen emlékü Rudolf trónörökösünk szép mondása szerint: „Az államok legnagyobb tökéje az ember.” A munka külső kiállítása becsületére válik a kiadó cégnek. Ára vászonkötésben 2 korona, bérmentes ajánlott beküldéssel 2 korona 35 fillér. Megrendelhető Légrády testvéreknél, V. Váci-körút 78.

Figyelmeztetés és felhívás! A m. kir. pénzügyminisztérium 1907. december hó 9-én 124 395. sz. alatt kelt intézkedésével elrendelte az illetékegyenértéknek általános új vagyonbevallások alapján tíz évi időtartamra, vagyis 1908. január 1-től 1918. január 1-ig terjedő érvényűvel bíró kizabását, illetve kivetését. Az illetékegyenérték fizetésére kötelezettek tehát most kell nagy gondot fordítani az illetékegyenérték tárgyát képező vagyon hibátlan bevallására és még inkább a bevallás alapján történt kivetés helyességére, mert minden helytelen bevallás és jogerőssé vált hibás kivetés tíz évig, vagyis 1918-ig marad érvényben, azon változtatni nem lehet, s így az illetékegyenérték fizetésére kötelezettek a hibás kivetés sokszor terhes következményeit tíz évig viselni kénytelenek. A helyes eljárás követése és az illetékegyenérték köteles feleket metalan ért sérelmek elháríthatása céljából irtam meg „Illetékegyenérték” című munkámat, amely magában foglalja az illetékegyenérték bevallására, kivetésére, beszedésére, behajtására, fel- és elszámolására vonatkozó törvényeket és szabályokat, valamint a közigazgatási bizottságnak és a pénzügyminisztériumnak az illetékegyenértékre vonatkozó ítéleteit illetve rendeleteit feldolgozva. A munka használhatóságát mindenkire nézve lehetővé teszi az a körülmény, hogy az elmélet mindenütt példákban van megvilágítva s a bevallás módja, az illetékegyenérték kivetése, behajtása, általában az egész illetékegyenértéki kezelés mintegy szemléletesen van előadva. Magánfelekre nézve különösen ajánlatos a munka megszerzése azért is, mert a gyakrabban előforduló szabálytalanságok és törvénytelenések mikénti orvoslása, illetve rendezése iránt benyújtandó kérvények szerkesztésére utbaigazítást ad, amennyiben irománymintákkal is ki van egészítve. Tudva azt, hogy munkám megszerzése által bárki képes lesz az illetékegyenértékre vonatkozó törvények és szabályok labirintusában magát nemcsak tájékoztatni, hanem képes lesz azokat helyesen magyarázni s alkalmazni is, tudva azt, hogy munkámmal jelentékeny összeget takaríthat meg bárki, nyugodt lélekkel hívom fel, — mint illetékegyenérték fizetésére kötelezett felet, — e munka megszerzésére akkor,

mikor tíz évi illetékegyenérték kivetéséről van szó, azzal a figyelmeztetéssel, hogy amennyiben nem találja meg munkámban a felmerült kérdésre a megfelelő feleletet, készséggel adom meg én a választ s így kérem minden vitás kérdésben teljes bizalommal hozzám fordulni. A munka címe: „Pénzügyi Kodex” I. kötet „Illetékegyenérték.” Ára 10 korona. Megrendelhető csakis nálam: Szabó Sándor dr., jogakadémiai rendes, képesített egyetemi magán tanár. Sárospatak, B-s.

Szoptató anyák

gyönyörködve látják, micsoda erőt és életörömet kölcsönöz nekik a

Scott-féle Emulsió.

Az omnino vásárlásnál a SCOTT-féle módszer vedjégyt — a halászi — kérjük figyelembe venni.

Amellett hogy izletes, elősegíti az étvágyat és az emésztést, továbbá erősítőleg hat az egészségre és az egész szervezetre. De a mellett igen jótékony hatással van a szopós gyermekre is, rózsás színt ad neki, erősíti, tehát kettős a szerető szülők öröme. 5901

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Gabonaüzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 29.

A lefolyt héten a télnek hatását már alig éreztük, a tavasz mindjobban helyet szorított magának s a melegítő napsugarak enyhévé s egyben kellemessé tették az időt.

A tavaszi mezői munkálatok teljesítése szempontjából a mostani időjárást kedvezőnek jeleznék.

A gabonaüzlet különböző impulzusok folytán hol lanyha, hol szilárd. Irányzatából a hátrózsorosság hiányzik.

Azonban a hét vége felé mindinkább emelkedtek az árak, úgy, hogy ma már az áprilisi határidő buzaárfolyama ismét 12 koronán feül jegyez.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 29.

Kínálat, vételkérő mérsékelt, 5 fillérrel magasabb áruk.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra . . .	11.99—12.—	12.04—12.05
Buza októberre . . .	9.86 9.87	9.85—9.86
Zab áprilisra . . .	7.87 7.88	7.98—7.99
Rózsa áprilisra . . .	10.52 10.53	10.58—10.59
Tengeri májusra . . .	6.70—6.71	6.72—6.73

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	644 —
Magyar hitelrészvény	776 50
Közúti vasút részvény	561. —

Budapest-kőbányai sártéskereskedelem.

— Február 29. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; lassú nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban

Olcsó árak, nagy megtakarítás!!

Angol öltöny és felöltő szövet újdonságok megérkeztek a kizárólagos posztó gyári raktárba

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Angol női costum kelmék nagy választékban.

110—121 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilo grammig terjedő súlyban 121—122 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 121—123 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslelészám: Február hó 26. napján volt készlet 23,074 darab, február 27. napján felhajtott 856 darab, február 27. napján elszállított 320 darab, február 28. napjára maradt készletben 23,610 darab. A hízott sertés üzlet irányzata: Szilárd.

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1908. évi március hó 1-én:

Bérletszűnet. Bérletszűnet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ óraker, fél helyárrakkal:

A vig özvegy.

Operette 3 felvonásban. Irta: Leon Viktor és Stein Leo. Zenéjét szerző: Lehár Ferenc. Fordította: Mérei Adolf.

SZEMÉLYEK:

Zéta Mirkó	Horti Sándor.	Bogdánovics	Fehér A.
Valencienna	Zalai Margit.	Sylvaine, neje	Györfi T.
Danilovics	Leövei Leo.	Kromow	Ujj Kálmán.
Glavári Hanna	Kállai Jolán.	Prisics, őrnagy	Keller J.
Rosillon	Faludi K.	Pracovia	Lászy Etel.
Cascada	Ladislai J.	Nyegus, irnok	Várnai Jenő.

Kezdete délután 3 és fél óraker.

Este 7 $\frac{1}{2}$ óraker, rendes helyárrakkal:

C) bérlet. C) bérlet.

Sámson.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Bernstein H. Fordította: Göth Sándor.

SZEMÉLYEK:

Brachard	Kesztler E.	Anne Marie	K Kápolnai.
Le Govain	Delly Lajos.	Richeford	H. Körössy J.
D'Andeline	Várnai Jenő.	Francoise	Szilágyi B.
Maximil	Horti Sándor	Zambó	Fejér A.
Flach	Ujj Kálmán.	Glorieux	Eöry Lajos.

Kezdete este 7 és fél óraker.

Uránia színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 1908. március hó 1-én, vasárnap:

1. Sajátságos éleltár. Fantasztikus. — 2. Festő és paraszt. Kacagató. — 3. Modern keménydöntés. Természet után. — 4. Elő baba. Mulatságos. — 5. A szűk cipő. Kacagató. — 6. Döntson a virág. Rendkívül érdekes. — 7. Két tolvaj. Mulatságos. — 8. A fekete herceg. Operett. — 9. A kalóz leánya. Dráma. — 10. A golya hosta. Bohózat.

Előadások délután 2 órától kezdve minden órában.

Műsor 1908. március hó 2-án, hétfőn:

1. Jó barátok tréllája. — 2. Küzdelem a létért. Dráma. — 3. A magas Tátra. Természet után. — 4. Layton Birits. Afrikai képek. — 5. Hat uszár. Rendkívül érdekes. — 6. A lisszaboni temetés. Eredeti felvétel.

Előadások délután 5, fél 7, és este fél 9 óraker.

Minden előadás alatt katenazene játszik. — Cukrászda.

Este fél 9 óraker. felemelt helyárrakkal: **Jézus élete és halála.** Bibliás dráma 3 szakaszban.

NYILTTAN.

Általános közkívánatra!

F. é. május hó 1-től a Baross-parki kioszkban orvosi rendeletre előírt, reggeli sétakurával egybekötött

Carlsbadi módszer szerint meleg ásványvíz, azonkívül Marienbadi és az összes ásványvizekből **ivó kurát rendezek.**

Az ideai egészségtelen időjárásra való tekintettel nagyobb mérvű kurahasználatra van kilátás. A ki ezen séta- és ásványvíz-kurát használni kénytelen, kérem nálam idejekorán bejelenteni sziveskedjék, hogy mily ásványvizet, mily módon és időben óhajt használni. 1100

Tisztelettel

Mihályi Gyula, cukrász
Deák Ferenc-utca 42. sz.,
— Fehér Kereszt szállodával szemben. —

Linbeck János és fia

első magy. kir. szab. érekeperső-gyára és temetésrendező intézetéből.

Zimmermann Ferencné szül. Edelmüller Mariska és férje Zimmermann Ferenc. a maguk, úgy az ahullottak nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejthetetlen jó édes apa, após, nagyapa, dédapa és rokon

Edelmüller Józsefnek,

f. évi február hó 28-án d. u. $\frac{5}{6}$ óraker, életének 78-ik évében, rövid szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt jobblétre szenderültét.

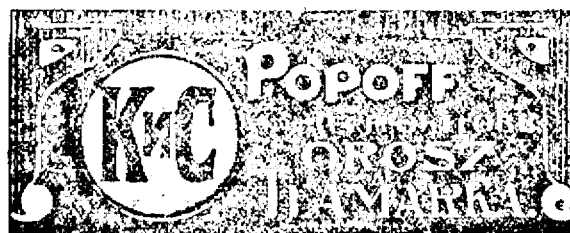
A boldogult földi maradványai március 1-én d. u. $\frac{1}{3}$ óraker fognak Batthyány-utca 38. számú saját házában a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szent-mise a boldogult lelki üdvéért március hó 7-én d. e. 10 óraker fog a főt. Minorita-atyák szent-egyházában az egek Urának bemutattni.

ÁLDÁS EMLÉKÉRE!

Arad, 1908. február 29-én.

Dr. Zimmermann Vilmos és neje Sánta Bona, Zimmermann Margit és férje Klemm Károly. Dr. Zimmermann Béla, Zimmermann Géza, Zimmermann József, Zimmermann Aranka, Zimmermann Lacika, Szunter Miklós és neje Haidt Margit, Szunter Irma, unokái. Klemm Lacika, Zimmermann Vilmoska, Klemm Pistike, dédunokái. 1117

Ügyeljünk az eredeti orosz vászallagra és az eredeti csomagolásra, melyen a védjegy K. & C. Látató. 6001

Kapható: Vojtek és Weisz-nál.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK
heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1908. február hó 29.

Keresünk:

Aradra: 1 fűszer és festék szakmabeli segédet és vaskereskedésbe 2 tanoncot.

Vidékre: 6 fűszer, 3 vegyes, 4 rőfös és rövid, 3 divat és rövid, 2 rőfös és vegyes és 1 borszakmabeli magyar, román és részben német, szerb és tót nyelvismerettel bíró segédet, több tanoncot.

Ajánlunk:

1 irodai gyakornokot, 2 pénztárosnőt, 1 raktáros, 7 fűszer és csemege, 2 vas és szerző, 3 vas és fűszer, 4 fűszer és rövid, 2 kézmű és divat, 4 rőfös, fűszer és vegyes, 8 divatszakkabeli segédet és *női vagy férfi divat-áru üzletbe tanoncot.*

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

411

igazgató.

A kölcsönkönyvtár új pótjegyzékei

melyek az elmúlt év összes újdonságait tartalmazzák,

megjelentek

és

ingyen

kaphatók!

A következő

újdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Mándoky: Egy darab élet Budapestről, Strindberg: Házassági történetek, Loti P: Az ébredők, Forel dr.: A nemi élet erkölcsstana, Davis: Gretchen, Notari: Az „amolyan“ nők, Gömöri: Az élet halottja, Wedekind: Tavasz ébredése, Gavault: Josette k. a., Balsac: A házasság élettana, Radó: Nősülő férfiak, Szántó: Az élet tövisei, Mirtus, Croker: Női diploma a, Nagy E.: A Gödhyék, Apos: ol a hódóságban, Madzsar G.: Nevelőbe, Alba Nevis: Bolt lányok, Pap Mariska: A rög, Rudnay: Csoőr Vilma, Kraft-Ebing: Psychopatia Sexualis, Fényes L.: A társadalom és a nemi kérdés, Tábori K.: Nyomorultak, gazemberek, A bűnös Budapest.

Németben: Lesueur D: Die Macht der Vergangenheit, Croker: Ein verlorener Posten, Hire Jean: Königsdirne, Corrad P.: Amors Mädchenschule, Dolorosa: Tagebuch einer Erzieherin, Rittland K.: Frau Irmengards Enttäuschungen West L.: Homosexuelle Probleme, Quirt Jean: Pariser Ausstellungserinnerungen, Wasner: Der rote Faden, Hermann Georg: Jettchen Gebert, Wiggin: Douglas Kathe: Rebekka v. Sonnenbachhof, Salburg E.: Wilhelm Friedhof, Kipling R.: Das Licht erlosch, Graben P.: Du mein Jena, Madelaine M.: Die indische Felsentaube, Lawson Th.: Freitag der 13 te, Heine Anselma: Der Wegweiser, továbbá francia és angol újdonságok.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!
Vidéki bérletk

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

újdonságok érkeztek!

Zenemű-kölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy füzetenkint 14 fill.

Marthon G.: Megösmérem a falusi menyecskét és egyéb dalok, Eltétő: Oda kint a falu végén, Jónás Gy.: A mióta megláttalak, Weiner: Báró Protzné, D' Albon: Fleuraison, Lehár: Der Mann mit den 3 Frauen, Grosz A.: Walkover Móni, Lehár: Péter u. Paul, Zerkevitz: Gyárfás Dezső nagymamája, Fráter: 101 dal, Hivlak akkor is, ha nem jössz, Marchetti: Fascination, Hora S.: Őszi hangulat, Ságody: 5 dal. A zenemű kölcsöntár 5-ik pótjegyzéke is megjelent és ingyen kapható.

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papírkereskedése Aradon.

401

Telefon 885. sz.

Benoid-gáz a legolcsóbb világítás

kastélyok villák, uradalmak, sanatoriumok, kórházak, hotelek, vendéglők, gyárak, laboratoriumok, állomások, kaszárnyák templomok, iskolák, községek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Nem acetylen! Robbanás veszélye kizárva! Legegyszerűbb kezelés! Bel- és külföldi elismerő nyilatkozatok. Bel- és külföldi szabadalmak. Számos kitüntetés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécskai-ut 13/14.

Telefonszám: 561.

Költségvetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561.

Országunk legnagyobb vidéki kereskedelmi városában egy három év óta fennálló 350.000 kor. forgalmazó jömenetelű

vaskereskedéshez társ kerestetik

30-40.000 kor. tőkével, melynek 15% tiszta évi haszonnal biztosított. — A illetőnek nem okvetlen szakembernek, de kereskedőnek s irodai embernek kell lennie; — szakember előnyben részesül. — Ajánlatokat a kiadóhivatal „Biztos jövő” jelige alatt továbbít. 1061

Nem kell London. Nem kell Páris. Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték után!

CIPÓKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipészethében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szűkebb körűs figyelembe ajánlom orthopédgyógyászként, melyek megakadályozzák a lábfej fejlődését, Gyermekknél, ugyancsak felnőtteknél nagy sikerű eredményeket értem el, amit számos elismerés tanúsít. Készíték a valódi amerikai formájú cipőket, meg nem különböztethető tartós szép cipőket. B. megrendeléseket kérve teljes tisztelettel!

SEELINGER UTÓDA 841

Brecska Károly

állami cipész tanfolyam szaktanítója.

Tavaszi bükköny

vetési célra

kapható

Nemess Géza

cégnél, Arad.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult hatásos, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító eszköz bizonyult közvényűnél, szűznél és meggyógyítóknél, bedőrs-olcsónakapon használva.

Figyelemre méltó. Súlyos károsítások miatt bevásárlásakor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter gyógyszereséssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben: K-90, K1.40 és K2.- és ügyesólván minden gyógyszerészetben kapható. — Pórtár: Török lézser gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerész az „Arany szöszlőkhöz”, Prágában, Elisebethstrasse 5 nos. Minden nap szétküldés.

Elsőrendű

darabos-szilvölgyi, darabos-poros, darabos-angol

takaréktűzhely és kályha

Salon-kőszén,

poros-sziléziai darabos,

poros-sziléziai dió

Pirszen (Koks)

száraz, jól kiégetett bükk

Vasaló-faszén,

lupényi, pécsi és osztrauk

Kovács-kőszén,

Magas hőfoku hazai

Tüzelő-kőszén

legolcsóbb árszámítás mellett, miniszteri és főkapitányi rendelet szerint előírt plombázott s pontosan mért 50 kilós zsákokban házhoz szállítva

Kneffel Károly és Fia

Szenosztálya

Andrássy-tér 14. sz.

TELEFON: 189.

FRATER és DÖMÖTÖR

okleveles mérnökök irodája

ARAD, SALACZ GYULA-UTCA 1 SZ.

Elvállalják

városok, községek, uradalmak felmérését, szabályozását, tagosítását, parcellázását, erdei és iparvasutak tracirozását, tervezését és építését.

Specialisták

vizszabályozások és vizierőművek tervezésében és létesítésében.

VÁROSI ES MEGYEI TELEFON.

A látogatott

Motor-kávéház

a motorállomás tö. szomszédágában, a Wanksek-főle házban.

Évnyári és összes aradi lapok.

Naponta kitűnő tejes kávé. Kitűnő illőörökben nagy választék.

Még és még kité. — Szerelők nyitva.

Ma Erdélyi Tóni és Pa senekara játszik.

A t. közönség szives támogatását kéri tisztelettel

Lukács Fülöp László

Arad, 1908. március 16

500 koronát fizetnek annak, aki **Bartilla-**fogvizének használatát mellett, üvege 70 Hll. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büszlik **Bartilla A. örökösök**, (H. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható **Aradon** minden gyógyszerárban, különösen **Földes Kelemennél**, Deák Ferenc-utca 11. sz. és **Rozsnyay Mátyásnál**, Szabadság-tér. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok fejeletlen! 161 díjaztatnak. 622

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és **Arnyas**, szép és tágas kerteliséggel, ugyszintén a város legkiválóbb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is díszesen renováltattam és azt megnyitottam.

Isleles magyaros polgári konyha. — **Tiszta saját termései horek**. Első magyar részvény serfőzde udvari sör. **Pohár 16 Hllér korán 24 Hllér.**

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve

tisztelettel

Répássy Pál

491

Cement

hornyolt cserép

a legjobb fedő anyag. Vizáthatlan! Örökké tart!

Tégla, Cserép

legjobb minőségben állandóan raktáron 754

Pollak Sándor

tégla, cserép és cementárú gyárában

Mikalán.

Telefon 5—15.

Városi iroda: Erzsébet-körút 37., I. em.

Bela Stella
legjobb gummi óvszer
6 darab 3 koronás
Földes Kelemennél,
Aradon.

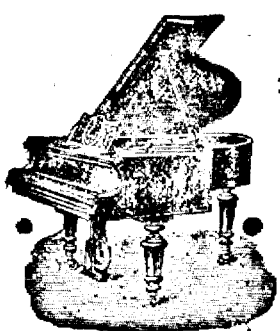
Mindenemű fogfájást 5 perc alatt szüntetik az **indiai fogcseppek.**
Egy üveg 70 Hllér.
— Kapható minden gyógyszerárban. —
Főraktár 271
Földes Kelemennél Aradon.

Faix Jacques

zongoraterme és készítési műterme

Aradon,

Satthyány-utca 35.

Raktáron tartja: **Ibach, Dörr, Lyra, Oeser, Wirth, Rössler** elsőrendű gyárosok kitűnő készítményeit,

valamint

saját gyártmányu zongoráit

747

Nagy raktár új **Grammophonokból.** — Új zongorák 300 frttól 850 frtig.

Javitások, hangolások, ugyszintén havi kölcsön-zongorák jutányos árak mellett.

Feltűnő újdonság!

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhat.

311

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

MEGYEI TELEPHON 292.

Scherhag Testvérek

virágcsarnoka

ARAD, Andrassy-tér 18. szám.

Értesítjük a n. közönséget, hogy a

Scherhag J. és Keller Gy.

virágüzletek

Scherhag Testvérek

üzég alatt folytatódnak, miért is kérjük a b. megrendeléseknél **Scherhag J.** utóda üzéggel nem összetéveszteni, mivel az meg lett szüntetve és az így címzett megrendelések a szokott gyors és pontos kivitelben nem eszközölhetők.

Tisztelettel

1065 **Scherhag Testvérek.**

TELEPHON 476. SZÁM.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor, gomb, bojtok és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyneműk

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden e szakba vágó munkát a leggyorsabban készít. 838

Földbirtokosoknak alkalmas

nagy urú ház,

nagy magtár, borpince, istálló s hozzá tartozókkal szabad kézből

eladó.

Bővebbet 939

Tökölly Imre-utca 40. sz.

Telefon 566. sz. Alapított 1889. évben.

Várhoi László

urú- és női cipész

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

(Miseria-palota a leányiskolával szemben.)

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező téli időnyre beszeresem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű fegyveremhez a legjobb kivitelben előírás szerint. Az egyruházati egyetlen több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

541 **Várhoi László.**

Megérkeztek a béli divat újdonságok!

Brunner Béla

urú divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Ferry-utca sarok, gróf Nádasdy-palota)

431

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol a legszebb és legdivatosabb **ingek**, gallérok, kézelők, nyakkendők, keztük, zsebkendők, harisnyák, stb. újdonságok kaphatók. Nagy választék hazai és angol divat-kalapokban. Nagy választék fa, vászon és bőr utazóbőröndökben.

Divatújdonság francia és olasz

illatszer különlegességeiben.

Kamerli J. pécsi keztügyár főraktára.

Nagy választék béli toll és gázegyzőkben.

Legyezők gyári áron alól adatnak el.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Vas-, fűszer- és gépkereskedésben, egy **ügyes fiú** tanulónak felvétetik.

Eladó szőlőoltvány.

Elsőrendű **bor és esemege fajú** dus gyökérzetű fásoltvány, valamint sima zöldoltvány nagy mennyiségben kaphatók a **legolcsóbb** árban.

HOLZEISEN JÓZSEF

szőlőbirtokos és szőlőoltvány termelő

M-Pécska.

922

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

**épület- és műlakatos-
műhelyünket a Wesselényi-utca 1. szám alá**

áthelyeztük, ahol elvállalunk mindennemű, e szakmába vágó munkákat. Építésvasalások, takaréktűzhelyek és sűrítések a legjutányosabb árak mellett. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel 17

Láng és Mayer.

Legideálisabb szer az arcz és kéz bőrnek ápolására az

„AZOR”

mely a legkényesebb követelményeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógyszertárakban és gyógyáru üzletekben.

Főelárúító hely: 31

WOJTEK ÉS WEISZ gyógyáru nagykereskedő araknál Aradon Kapható Hegedűs Gyula üzletében.

Egy üveg ára: 1 korona 20 fillér.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

**épület- és butorasztalos
műhelyemet**

Karolina-utca 3. szám alá

áthelyeztem és elvállalok ezen szakmába vágó mindennemű munkákat és pedig hálószereléseket, ebédlők, bolti berendezések és irodai berendezéseket a legszebb kivitel és a legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Tisztelettel

Mádai Gyula, épület és butorasztalos.

Ertesítés!

Aradon, Atzél Péter-utca sarok, a színház főbejáratával szemben, Zrinyi-utca.

Van szerencsém értesíteni Arad és vidéke nagyrabecsült közönségét, miszerint a közelgő idény beálltával raktáromat mindennemű bőrökkel felszereltem, melyből a legszebb és legjobb kivitelű 581

uri és hölgy cipőket készítek,

miért is becses rendelésüket kérem vagyok kitűnő tisztelettel

Wolf J. uri és hölgy cipész.

POROSZ és MAGYAR KÖSZÉN

blombázott zsákokban,
ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN
házhozhoz szállítva legolcsóbban kapható
ALTMANN E D E-nél
Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán
Telefon 46. 451 Telefon 46.

Anosmin

legjobb szer a lábizzadás teljes megszüntetésére.

Már egyszeri alkalmazása azonnal megszünteti a láb izzadásával járó nem épen kellemes szagot. Huzamosabb használata után pedig teljesen meg is szűnik. A bőrt nem izgatja, nem keményíti, hanem ellenkezőleg puhán tartja. Egy doboz ára 1 kor.

Hölgyek figyelmébe!!

Alabastrom poudre tolett könyv.

1 darab 70 fillér.

Egy-egy lapot szükség esetén a könyvecskéből kiszakítva, azal az arcot, ha a hőség következtében az zsíros fényű lesz, letöröljük. Meglehető és gyors hatása.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertárban

302

Arad, Szabadság-tér.

Köhögés

Rekedtség

Elnyálkásodás

ellen páratlan jó hatásu szer a

TUSINAL CZUKORKA

Ára egy nagy doboznak 60 fillér

Idegesség

Vérszegénység

Soványtság

ellen elismert kitűnő hatásu szer a

Dr. DURÁN-féle szárász

MALÁTA KIVONAT.

E kiváló hatásu tápszer különösen hizlaló kuránál legjobban bevált. Rendkívül kellemes ízénél fogva a gyermekek is örömmel veszik be. Bevehető az tejbe, kávéba, levesbe, teaába, borba, stb. ára egy nagy üvegnek 2 korona.

Egyedüli főraktár:

241

HAJOS ARPAD gyógyszertárban

Arad, Andrassy-tér 22., a megyehazzal szemben.

UTAZÓ

kerestetik,

ki százalék jutalékot kapna, az én ujon megnyitott gazdasági gépgyár bizományi raktáramhoz, ki az egész Magyarország és Erdélyben ismerős. Olyan ki különösen az aradi vonalon e szakmában be van vezetve később **fix fizetést** is kaphat. 989

Spira Mór,

petróleum nagykereskedő

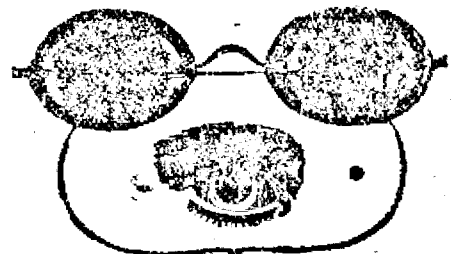
Andrassy-tér 3. sz.

Elsőrendű látszerész üzlet.

DICK-SAMU

órák és látóeszköz

Arad Andrassy-tér és Wetzler János-utca sarkán

Kiad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb árakon. Raktáron tart mindennemű színvázi látóeszközöket a legkülömbözőbb kiállításban, legfinomabb lorgnettek, orrcsüptetők és szemüvegek arany ezüst-nickel és tekenébaka ceant keretekben, legjobb üvegekkel.

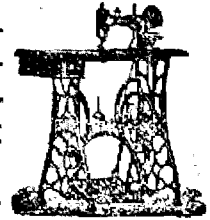
Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben. 2418

Szemüvegek és orrcsüptetők orvosi rendellet szerint azonnal készíttetnek.

Arad legrégebbi kerékpár és varrógép raktára és javító-műhelye.

PFAFF varrógépek

melyek tartóssága felülmúl minden eddig létező gépeket zajtalan könnyű járás, izléses kivitel.

Író angyal védjeggyel kétoldalel játszható lemezek és grammophonok. 71

Egyedüli képviselő:

Hammer Vilmos

műszerész.

Arad, Szabadság-tér 7. Telefon sz. 96.

Eladó.

Ajánlom megvételre teljesen jó
karban levő

cséplőgépet

jutányos árért. — Megtekinthető
Zsulán György tulajdonosnál
Csermőn. 1060

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. I. ált. tisztviselőegylet kolozsvári
képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)
nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknél,
katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyéni
ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácssal szolgál.
Válaszbélyeg csatolandó. 501

A legjobb minőségű bor és cseméje
faju dus gyökérzetű

szőlő-oltvány,

ugyszintén gyökeres

Riparia Portalis és Rupestris Monticela szőlővessző

minden mennyiségben kapható

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelőnél

Arad, Batthyány-utca 13. szám.

Telefon 410. szám.

511

Minden jobb üzletben kapható.

Kérjünk Braun-féle

„Rózsa-crém“ cipőkenőcsöt,

mert az összes forgalomban levő gyártmányok
között a

„Rózsa-crém“

conserválja a lábbelit, ellentétben más készit-
ményekkel, melyek a bőrt kiszáritják és töré-
kenynyé teszik. — Eddig is számtalan szak-
ember elismerésével találkozott. 57.

Egyedül készítője

Braun N. A. Arad.

Ismételadók forduljanak bizalommal hozzám.

Oh jaj!

Megfojt az az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és
elnyákasztás ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem ront-
ják és kitűnő ízűek.

Debox 1 korona és 2 korona.

Próbadebox 50 fillér.

Fő- és szétküldőel raktár:

„NÁDOR“

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körut 17.

Éljem!

Egger mellpasztilla
csakhamar maggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Kreisz Géza, U. Kos-
suth Pál, Ring János, Rozsnyay J. örök, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszertárakban. Vojtek
sz. Velez drogueráriknál.

Szerokoni: Masznyik Dániel gyógyszertárában.

Magy.-Pécskén: Adler Gy. Lejos gyógyszertárában.

Ó-Pécskén: Rokasin János gyógyszertárában.

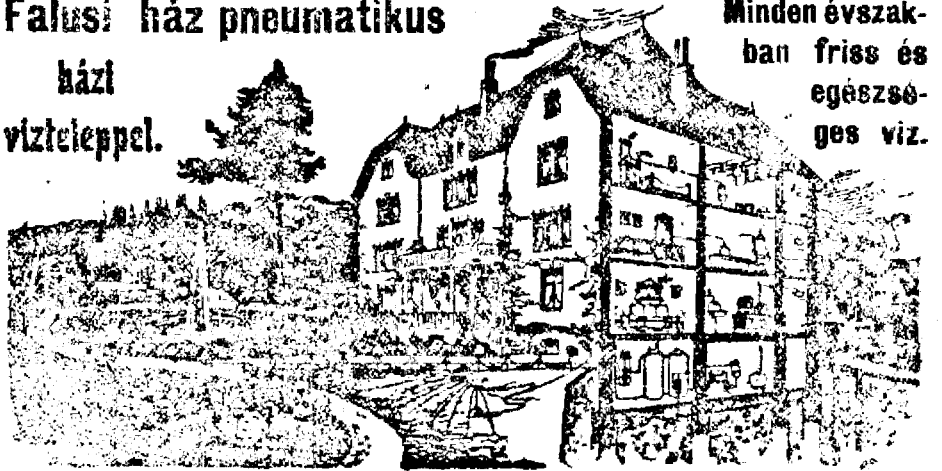
Simándon: Csiky Lukács gyógyszertárában.

Szikszón: Fűrödy Ede örök. gyógyszertárában.

5934

Falusi ház pneumatikus

házi
vizteleppel.

Minden évszak-
ban friss és
egészsé-
ges víz.

Vizellátási telepek nyomó levegővel

(magas víztartó nélkül) villák, falusi házak,
kertek, sanatoriumok, szállodák, stb. részére.

Fürdő- és mosóberendezések, closettelepek.

Tervvel és költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálunk.

Felvételek a helyszínen.

481

Hopp Károly

műszaki irodája vizellátások, világítási és motortelepek részére

Arad, Széchenyi-utca 5. szám.

Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan
ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrtakák,
pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaaj ellen.
A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással
beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely
elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon,

Főraktár:

281

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszertárában.

Telefon szám 397.

Viola virágcsarnok

Aradon, Minorita-palota.

Igen tisztelt vevőink arról lesznek értesítve, hogy

Scherhag J. utóda

virágkereskedése megszűntetve lett és

VIOLA virágcsarnok

néven tovább folytatva lesz.

Eddigi szíves pártfogásukért köszönetet mondunk és kérjük b. megrendelésükkel továbbra is megismeretni, melyeknek pontos kivitelezésért mindenkor kezeseséget vállalunk. 41

Sürgöny- vagy levélcímnek elegendő:

Viola virágcsarnok Arad.

Telefon szám 601.

Uj cipész-üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy

Batthyány-utca 32. szám alatt

cipész-üzletet

nyitottam, hol úgy a rendelések, mint kész munkák a legjobb minőségű anyagból, a legdivatosabban készülnek.

Ugyiszintén a javítások pontosan és azonnal készíttetnek.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, tisztelettel 425

Márton György,

cipész.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Aradon, Salacz-utca 3. sz. a. egy a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

vésnöki műtermet

nyitottam.

Raktáron tartok:

rész-, rugganta-bélyegzőket, számozó gépeket, keletbélyegzőket, dombornyomó sajtókat, sablonokat és mindenféle bélyegző-festéket (Durabell-festék minden színben.)

Készítetek:

monogramokat, cimereket, egyleti és sport-jelvényeket, zászló-szégeket, írás vésést és minden e szakmába vágó munkát 565

jutányos árak mellett.

Tisztelettel

Schubauer J.

vésnök.

Több mint 25 év óta elismert legolcsóbb bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

divat, kézmű, rövidára és fehérnemű üzlete

a „kék golyóhoz“

Arad, József főherceg-ut II. szám (Karolina-utca sarkán.)

Nagyon olcsó árban árusítatnak: vásznak, divatszövetek, blous selyem, barchetok, trikó ingek és nadrágok, sapkák, keztük, harisnyák, cipők, gyermek ruhák, női és férfi ingek, nyakkendők, ágyszerítők, paplanok, esőernyők, stb. 565

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Albert Lajos

épület és bútor-asztalos

Petőfi-utca 10. szám.

Elvállal mindennemű

asztalos munkák, bolti berendezések készítését

a legszebb kivitelben a leggyorsabban és mérsékelt árak mellett.

Becses pártfogásért esedezik,

tisztelettel

ALBERT LAJOS.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takarék-tűzhelyeket, sir és folyosó kerítések, épület vasalások, görredőnyök, napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind a szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szarítására vasokszarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek. 595

Nagy választék sirkertés mintákból terjedelmes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

== SZÉN SAV - MŰ VEK ==

ujonnan berendezve kártyán kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

szén savat

a világhírű buziásfürdői szén savforrásokból szikvizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra.

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kavcsó kiadás szén savval.

Megbízható, szigorúan lelkismeretes kiszolgálás!

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/4 és 1/2 literes üvegekben. 561

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz. Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-Buziásfürdői szén savművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgöny cím: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.

Úgyes helyi képviselők keresztetnek.

Tápértékben leggazdagabb,

Hatásában felülmúlhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

Ára egy üvegnek 2 korona. 241

Fagydaganatok elmulasztására

Fagyviszketegség biztos megszüntetésére

kitűnő hatású szer a Hajós féle

FAGYBALZSAM.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Tyúkszem már nincs többé!

Igy kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós-féle

ANAGALLIN

használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fillér.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobailatok, üvegje 70 fillér.

„Hever“ amerikai gummiakciónlegesség, a képzelhető legjobb övszer. 6 drb. egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Arpad

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrásy-ter 12. sz. a megyeháza személyn.

Vevők és bérbevevők

semmiféle jutalékot

nem tartoznak fizetni.

Colophon István

ügynöksége

Arad, Kölcsey-utca 3.,

vagy a városi kávéház.

Eszközöl szállodák, vendéglők, földek, szállók, házak bér- és eladását, valamint borok és szeszes italok eladását. — Ugyiszinté

amortisatiós kölcsönök

a legolcsóbb kamat mellett kiadás-közlesztés előleg nélkül, ehhez csak a birtokiv és telekkönyvi kivonat kell. — Több emeletes magán- és bérház 8—10%-ot jövedelmező, olcsón és kedvező feltételek mellett eladók. — Pontos és lelkismeretes kiszolgálás. 381

Vizvezeték-műhely

megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a mai kornak teljesen megfelelő vizvezeték-berendező-műhelyt nyitottam, hol mindennemű csatornázást, vizvezeték, fűrdőszobát, angol klosetteket, vízfűtés, acéltel és Benoid-felszerelést és vezetéket minden fajtájú szivattyúkat, hőmérő- és szivattyú javítását és készítését elvállalom.

20 évi tapasztalataim, valamint 11 évi aradi működésem biztosítékot nyújt tisztelt rendelőknek arra, hogy az elvállalt munkát szakszerűen, pontosan és lelkismeretesen, a lehető legolcsóbban eszközölöm. 381

Ugyane szakba vágó munkák jó karban tartását átalányban elfogadom.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

Mókos Márton

szerező-mester

Petőfi-utca 4. sz.

Motorvevők figyelmébe!

A valódi Kállai-féle „Glória“ benzínmotorok és villanygyújtású benzínmotorcséplőkészletek

csak KALLAI motorgyárban Budapest,

VI., Nagymező-u. 43. sz. alatt szerelhetők be. 497

Teljes jótállás kitűnő cséplésért.

Olcsó árak 3—5 évi részletre.

Motoraink terjesztése érdekében használt gézgépek cserébe vétetnek. Hírneves „GLÓRIA“ motoraink az egész országban a legkitűnőbb sikerrel működnek.

Pontos cím:

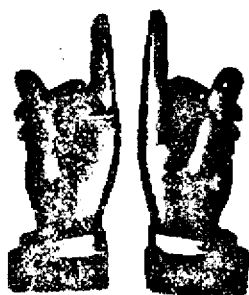
KALLAI motorgyár

Budapest, Nagymező-utca 43.

Tessék árjegyzéket kérni.

TEA

SZEZON!

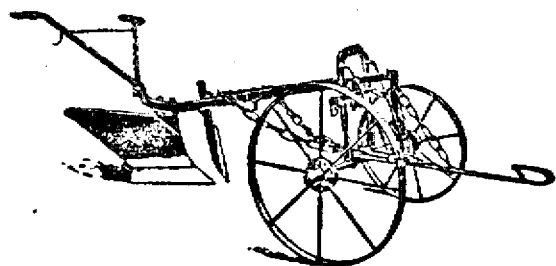

Legzamatosabb
TEA és RUM.

Vojtek és Weisz
drogueriájában
ARAD.

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a hírneves és csakis eredeti **Bächer-féle**

acél-ekéket

tégl-acél eketes-
teket vásárolja.

Az ekefejek törhetetlen acélból készülnek, melyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának bizományi raktára

Aradon, József főherceg-ut 9. sz. (Gróf Porcia-ház.)

A Melichár-féle császár és királyi szabadalmazott

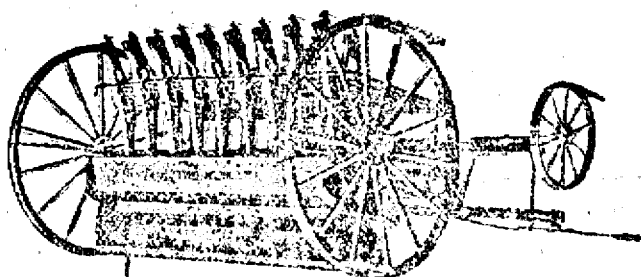
Unicum Drill' sorvetőgép

egy célszerű szerkezet, kevés vonóerő szükséglet, pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 30 000-nél több ilyen gép adatott el.

Melichár Ferenc

csász. és királyi szabadalmazott vetőgép gyáranak bizományi raktára

Aradon,
József főherceg-
ut 9. szám
(Gróf Porcia-ház.)

Nagy választék mindenféle gazdasági gépekben.

Nagy választék mindenféle gazdasági gépekben.

30 napig

maradnak érvényben ezen rendkívül
mélyen leszállított

OCCASIO ÁRAK!

☛ Csak elsőrendű minőségű áruk olcsó árban! ☛

Egy vég vászon kitűnő minőség	frt. 3.15
Rumburgi vászon uri nadrágra vége	frt. 3.85, 4.45
Teljes vég királyvászon női fehérneműre, vékony szálu	frt. 5.80, 6.65
Cégem különlegessége 50 rőfös rumburgi vászon minden célra alkalmas	9.75, 11.75
Teljes vég kanavász szintartó kitűnő mi- nőség	4.90, 5.50, 6.50
Teljes vég chiffon kitűnő minőség	4.80, 5.50, 6.50
Teljes vég chiffon Schroll legfinomabb	6.85, 7.90, 8.95
Lepedővászon egy szélben varrás nélkül	6.85, 7.50
Lepedővászon gyepen fehérítve	9.50
6 személyes céna damaszt étkező teríték, abrosz és 6 szalvéta	1.85, 2.85
12 személyes céna damaszt étkező teríték, abrosz és 12 szalvéta	5.—, 6.35
6 személyes szebbnél-szebb céna damaszt kávés-teríték abrosz és 6 szalvéta	1.35, 1.66, 2.85
6 darab céna damaszt óriási törülköző	frt. 1.44
6 darab vászon pohártörő	frt. 88.—, 1.25
6 darab flanel pohártörő	kr. —48
Alkalmi vétel rouge paplan most	frt. 2.72
Selyem klott óriási paplan, vattás	frt. 3.95
Flanel takaró gyönyörű mintákban	frt. 1.25, 1.65, 2.25

Uri fehérneműekre.

5 rétű kézelő szines, vagy fehér	24 kr.
R. R. 5 rétű uri gallér, darabja	frt. —16 kr.
Tartós uri ing, sima, divatos mellel	—98 kr.
D. D. Schifon uri ing, sima, redős vagy piké mellel	1.12 kr.
R. R. Schifon diszes, sima, redős vagy piké mellel	1.32 kr.
R. R. Schifon háló ing	1.13 kr.
Tirol körper uri alsó nadrág 68 krajeár.	
Francia szabásu himzett, gombos uri nadrág	85 kr.
6 darab kitűnő vászon zsebkendő	49, 65, 78, 95 kr.
Fegyházi kötött uri harisnya most	12, 22, 29 kr.
Kötött gyapju uri harisnya most	35, 42, 46 kr.
Tartós uri esernyő	1 frt. 25 kr.
Mindenki vegyen nyers selyem elegáns esernyőt most	1.75.

Valamint összes raktáron lévő áruk minden
versenyt felülmuló olcsó árban.

☛ Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. ☛

Meg nem felelő áruért a pénz visszaadatik.

Reiner S. Sándor

alkalmi áruháza

☛ Szabadság-tér 15. sz. ☛

A nagy forgalom miatt mintákat nem küldhetünk.

Kerekes Pál

gép harisnya kötészete

ARAD, Kossuth-utca 66. szám.

Elfogad megrendeléseket új harisnyák megkötésére, használt harisnyákat megfelelőre. Készít mindennemű férfi női és gyermekharisnyákat minden színben és erősségben. Továbbá gamasnit, alsószojnyát, kezttyüt, gyermek-ruhát, alsó inget és nadrágot trikót derekat, hálósaprákat, térdmelegítőt stb. 531

✦ Soványság ✦

szép, teljes testformát kap világhírű erőperunk által Arany éremmel kitüntetve Páris 1900, Hamburg 1904, Berlin 1903. 8-8 hét alatt 30 font hizás. Az ártalmatlanságot kezesség. Orvosilag ajánlja. Szigorúan valódi — nem szédhámosság. Számos köszönőirat. Egy doboz használati utasítással 2 kor. 75 fillér. Posta utalvány vagy utánvétellel a portón kívül. Higiénikus intézet. 675

D. Franz Steiner & Co.,

Berlin 68., Königsplatzstrasse 78.

Budapestben kapható Török J. gyógytárban Király-u. 2.

Műhely áthelyezés! Kenderesy és Paladics

épület- és bútortasztalosok
Arad, Deák Ferenc-utca 33. sz.

(Helm-ház.)

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, miszerint

üzletünket

a jelen kor igényeinek megfelelően berendeztük.

Elvállalunk épület, bútortasztalos, iroda és bolti berendezéseket a legdiszesebb és a legegyszerűbb kivitelben.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltenek.

Tisztelettel

943 Kenderesy és Paladics.

Saját termésű kitűnő tisztán kezelt magyarádi ó és peccsenyeborok
ügy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kapható

Winter Adolf

üggyédnél 555
ARADON,
Deák Ferenc-utca 40. sz. alatt.

BUDAI KIRÁLY KESERÜVIZ
Ez elsőrangú hashajtó! Ez kapható minden fűszerkereskedésben. Rendeléseknek eleget tesz az Erzsébet-sósfürdő forrása
Budapest—Kelenföld. Telefon 40—84.

Női bajok, aranyér, köszvény, alhasi bántalmak, árt. vérbőség, májbajok és tulságos elhízás ellen páratlan hatással bír otthoni használatra az **Erzsébet-só**, mely 1 kg. dobozokban kapható drogáriákban, gyógytárakban és nagyobb fűszerkereskedésekben. — Minden rendelésnek pontosan eleget tesz az **Erzsébet-sósfürdő Igazgatósága**
Budapest—Kelenföld. Telefon 40—84.

A legjobb fedélcserép

1025

Politzer Jonás

cserépgyárában kapható

Magyarcsanádon (Csanád m.)

Posta, távirada és vasutállomás.

Üzletszerzők és szervezők elsőrangú életbiztosító intézethez felvétetnek.

Írásbeli ajánlatok „Arad, postafiók 26“ alá küldendők. 1059

ÁMOR

hygienicus mosdó pasztillát férfiak, nők egyaránt használják.

Doboz 1 korona. 103
Gyógytárakban kapható.
Detsinyi Frigyes
Budapest, V., Marokkói-utca 2.

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fenálló és teljes megelégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő **Bettelheim-féle mosóintézetet** **Antich Lajos-utca 2. szám átvettém** és annak szakszerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Példánye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást házilag kezelni, minden vegyszer mellőzésevel, kizárólagosan kéziműszákkal, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelőtti romlásnak. Sok éven át szerzett tapasztalatom remélni engedik, hogy kifogástalan munkaszállítással ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel 41

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Antich Lajos-utca 2. szám.

Élő és művirágok!

Özv. Imre Mihályné és Társa

élő- és művirág kereskedése

Arad, Forray-utca 5. sz.

(a Dróher sörfőzettel szemben.)

Ajánlja rendkívül nagy választékú

élő és művirág koszoruit.

Továbbá azonnal készít menyasszonyi és alkalmi csokrokat a legszobos kivitelben és a legjutányosabb árak mellett. 487

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtunk tisztelettel

Özv. Imre Mihályné és Társa.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időszakra.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú telles férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 korona
	1 szelvény 10 korona
	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért, szintúgy felöltőszövetet, turisztalónt, selyemkangarót stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és hármentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetüzkeletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legelősbbs árak. Óriási választék. Mintahú, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Banktisztviselők és községi jegyzők figyelmébe!

FORRAI OSZKAR
„Gyakorlati utmutatások a váltó helyes kiállítására“ című könyve
hasznos utmutató a váltók helyes, bankszerű kiállítására.
Megrendelhető a szerzőnél
Budapest, V., József-tér 14.
Ára egy korona.

ZONGORA

Alapított 1850.
A családi élet kellemességéhez mindenestre a zongora is tartozik, mely dus raktáramban teljesen új állapotban 700 koronától felfelé és használt zongorák 200 koronától felfelé állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Zongora-bérlés havonként 8 koronától felfelé.

— Zongora hangolásokat helyben és vidéken szakképzett segédem által végeztetem. 561

Nyilvános kölcsönkönyvtáramban, melyben magyar, német és francia nyelvű szépirodalmi művek igen nagy választékban vannak raktáron. Olvasási díj havonként 1 korona kötetenként 8 fillér.

Krispin József
ARAD,
Deák Ferenc-utca 28 sz.
Telefon szám 35.

Eladó 30.000 drb. első osztályu sima zöld oltvány

Adelmann Károly szőlőbirtokosnál 1124 Ujszentannán.

Fajtisza riparia portalls alanyon oltott, elsőrendű, dugyókeretű bor- és csemegefajta 296

szőlő-oltványokat,

valamint gyökerez riparia portalls szőlő-vesszőket bármely mennyiségben szállít

HÁMORY GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe Arad.
Bővebb felvilágosítással és árajánlással szívesen szolgál
Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.
Telefon 229.

Kisebb ház

a belváros közelében megvételre kerestetik.
Ajánlatok „Ház“ jeligével a kiadóhivatalba kéretnek.

Városi hirdetések.

2027—1908. kh.

Hirdetmény.

A magyar kir. földmívelésügyi miniszterium által 14500—VI.—3. szám alatt a cserebogarak irtására kiadott utmutatást a következőkben teszem közzhírré.

A cserebogarak irtásának legcélszerűbb módja a cserebogarak összeszedése és elpusztítása. A szedést mindjárt a bogarak első megjelenésekor kell megkezdeni, hogy elpusztítsuk azokat, még mielőtt petéiket lerakták volna. Minthogy napos időben és este felé a bogarak élénken repkednek, legjobb a cserebogarakat reggel, vagy borús időben nappal is gyűjteni, amidőn a bogarak meg vannak gémberevedve, vagy halált színelve, a fákról könnyen lerázhatók. Szedéskor nagy gond fordítandó a magányosan álló, vagy az ültetvények szélén levő fákra, amelyeket e bogár föl szeret keresni.

A cserebogarat szedő munkásokat legcélszerűbb az összegyűjtött bogarak mennyisége szerint, tehát kiló, vagy liter számra (1 kl. mintegy 1060 drb. cserebogár) fizetni, mert így a szedők jobban igyekeznek, mivel azonban az ilyen szedők buzgóságukban a fákat, (főleg a gyümölcsfákat) nem igen kímélik, azért a gyümölcsfákról célszerűbb a szedést kellő felügyelet mellett napszámosokkal végeztetni. Ennek az lesz a jó oldala, hogy az ide-oda való méregetéssel nem pazaroljuk az időt, mint a hogyan az a mennyiség arányában fizetett szedők alkalmazásánál történik.

Az alacsonyabb fákról a cserebogarakat egyszerűen rázzuk le, magasabb törzsű fáknál azonban a rázáshoz hosszú nyelű horgokat alkalmazunk, vagy ha a szedők között fiatal suhancok akadnak, akkor azok mászának föl a fára és úgy rázzák meg annak ágait egyenkint. A rázás hirtelen erős legyen és rövid ideig tartson, hogy a bogár egyszerre essék le, a fának ide-oda való lóbálásakor az erősen megkapaszkodó bogarak nem hullanak le.

Szedéskor legcélszerűbb a cserebogarakat szőlészájú, belül mázos és félig vízzel megtelt cserépfazékba gyűjteni, amelynek tartalmát, még mielőtt a fazék egészen megtelnék, időnként ki kell önteni egy nagyobb edénybe (vízzel félig telt hordóba, kádba) vagy zsákba.

Az elpusztítás többféle módon történhetik. Az összegyűjtött cserebogarakat kemény talajon (uton) agyon lehet tiporni vagy összegyömöszölni, a kádba szedett bogarakat pedig le lehet forrázni és gödörbe önteni, a mely gödröt azután be kell temetni.

A nagy mennyiségben összegyűjtött cserebogarat érdemes mesterséges trágya készítésére felhasználni oly módon, hogy a bogarakat földdel és oltatlan mészzel, turfahulladékkal összekeverjük, mely utóbbi a bogarak rothadó tetemtömegét az átható kellemetlen szagtól is megfosztja. A feidolgozandó cserebogártömeghez annyi föld, mész vagy turfa kell, a mennyi elég, hogy az előállított trágyatömeg büzös szagát elvegytse.

Fontos védekezési mód cserebogarak ellen az is, ha lárvájukat,

tehát a földben élő pajorokat irtjuk, a melyek különben szintén igen kártékonyak.

A pajorok irtására legalkalmasabb idő a földtorgatás, kapálás és szántás. Kapálás és forgatáskor a felszínre kerülő pajorokat agyon kell ütni, szántáskor pedig, ha sok a pajor, érdemes azt az eke után járó olcsó napszámosal felszedetni. Itt is tanácsos a pajorszédő-munkás figyelmét némi pénzbeli jutalommal lekötöni.

A pajorokat szintén lehet értékesíteni, még pedig ha csak kis mennyiség van belőle, akkor azt baromfival etetjük meg, hogy ha pedig sok van akkor trágyának dolgozzuk föl.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatala 1908. február hó 19-én.

Sarlot,
főkapitány.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

799—1908. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett, 1400 korona törzsfizetéssel és 400 korona lakbér illetményvel javadalmazott irodai segéd-tisztii állásra pályázatot hirdetek és felhívom azokat, kik az 1883. évi I. t.-c. 19. §-ában előirt képzettséggel bírnak és ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényeiket hozzám 1908. évi március hó 5-ig bezárólag nyújtsák be.

A város szolgálatában nem állók egészségi állapotukat hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolni kötelesek.

Aradon, 1908. évi február hó 18.

Varjassy,
polgármester.

3189—1908. kh.

Hirdetmény.

1906. évi november hó 25-én 85075/VII. A. 2. sz. alatt kiadott m. kir. földmívelésügyi miniszter körrendelete alapján meghagyom a gyümölcstermelőknek és kert tulajdonosoknak, hogy a mező és kert gazdaságban nagyobb károkat okozó rovarok ellen való védekezés céljából a téli hernyó fészkeket és lepke tojásokat, valamint a vértetű és darázs fészkeket alaposan irtás ki. Ezen rovarok irtása már most megkezdendő és addig folytatandó, míg teljesen ki nem pusztulnak. Legnagyobb gond fordítandó a hernyó és vértetű irtására. A cserebogarak irtására külön utmutatást bocsájtottam ki.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy az, a ki a fentebb elősorolt irtásokat f. évi március hó végéig elmulasztja, úgy az irtás költségére hatóságilag lesz foganatosítva és ezen kívül az 1894. évi XII. t.-c. 95. §. k) pontja alapján 5 napi elzárásra átváltoztatható 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesz büntetve.

Arad, 1908. évi február hó 19.

Sarlot,
főkapitány.

3265—1908. kh.

Hirdetmény.

1892. évi május hó 21-én 31060—892. szám alatt az állatvédelem szempontjából kiadott m. kir. földmívelésügyi miniszteri rendeletet az érdekeltek által leendő tudomás vétel végett a következőkben teszem közzhírré:

1. §.

Kettőnél több borjut juhot, bárányt, kecskét, malacot s a kisebb szárnyas állatok közül négy párnál többet összekötött lábakkal, akár köz-, akár magánfogyasztás, illetőleg használat céljából szállítani, vagy vinni s mindezen állatokat, tekintet nélkül a mennyiségre, ily állapotban bárminő célra is tartani tilos.

A marhavásárra vitt borjuk és bárányok lábai azonban azon idő alatt, míg a vásár tart s a mérlegelés eszközöltetik, legalább öt centiméter szélességű hevederrel összeköthetők, mely állapotban az állatok mindenkor szalmára fektetendők.

Libák, pulykák s nagyobb szárnyas állatok összekötött lábakkal egyáltalában nem szállíthatók s azok házálás esetében csakis hónalj alatt vihetők.

Halakat keresztül fűzve szállítani, vinni vagy tartani tilos.

2. §.

Az 1. §-ban meghatározott mennyiségben felül borjuk, juhot, bárányok, kecskék, malacok csakis fedett s oly kocsikban szállíthatók, hogy az állatok a kocsiban állhassanak.

E célból a kocsiknak szilárd fenékekkel kell bírnia és sem ezen, sem a kocsi oldalainak alsó részén nyílásnak vagy hézagoknak lenni nem szabad. Az oldalak felső részén $\frac{2}{3}$ része szélességben a deszkák, illetőleg lécek között tág hézagok hagyandók, hogy az állatot kívülről látni lehessen és a kocsit levegő járhatta át.

3. §.

Bárminő szárnyas állatok az 1. §-ban meghatározott mennyiségben felül csak ketreces vagy fedett kocsikon, illetőleg ketrecekben vagy kosarakban szállíthatók.

A ketreceknek úgy kell készítenie lenniök, hogy az állatok kívülről jól láthatók és megkülönböztethetők legyenek.

4. §.

Az állatok megfelelő etetéséről és itatásáról az eladó, vagy szállító, illetőleg tulajdonos gondoskodni tartozik.

5. §.

Ezen rendelet határozmányaiiban ütköző cselekményeket és mulasztásokat az 1879. évi XL. t.-c. alapján ezennel kihágásnak minősítem, mely kihágások elkövetői — a mennyiben cselekményök, illetőleg mulasztásuk más fennálló törvények szigorubb határozmányai alá nem esik — 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

6. §.

A jelen rendelet ellen elkövetett kihágások alapján befolyó pénzbüntetések felerészben az illető község szegényalapja, felerészben pedig a vármegyei állattenyésztés céljaira fordítandók.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatala 1908. évi február hó 22-én.

Sarlot,
főkapitány.

5443—1908.

Hirdetmény.

A hadmentességi díj alá tartozó egyének által leendő bejelentések tárgyában.

1908. évi március hóban tartozik az ki:

1. mint hadi szolgálatra alkalmatlan, az állítási lajstromból töröltetett;

2. mint fegyveres szolgálatra alkalmatlan, fegyverképtelennek nyilvánított;

3. a katonai szolgálatból oly testi fogyatkozás miatt bocsátott el, mely őt keresetképtelenné nem tette, s mely nem a katonai szolgálat teljesítésének következménye;

4. az 1868. XL. t.-c. alapján, mint családfentartó felmentetett és az 1889. évi VI. t.-c. életbelépte után is bármely okból fel nem avatott;

5. külföldre költözési engedélyt nyert és hadmentességi díj fizetési kötelezettsége még tart, ama városi adóhivatalnál, hol állandóan tartózkodik, az e célra szolgáló nyomtatványon.

a) polgári állását;

b) lakását;

c) ama sorozó járás, illetőleg község nevét, melyben a hadkötelezettség alól mentesített;

d) azt az évet, melytől fogva a felmentés számítandó bejelenteni, és

e) a reá, esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik, a megelőző 1907. évben állandó lakhelyén, esetleg más községekben is kivetett egyenes államadók összegét hitelesen kimutatni.

Ezenkívül tartozik:

f) az a véd-, illetve díjköteles, kinek hadmentességi díját a törvény 11. §-a értelmében a munkaadó fizetni, a munkaadó nevét és lakását bejelenteni.

Ezen adatok bejelentésének elmulasztása az 1880. évi XXVII. t.-cikk 20 §-a értelmében a kirovandó hadmentességi díj három, egész hatszoros összegének megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személyében az alatt az idő alatt, mely a bejelentés beadása és a díj esedékességének napja (az év október hó 1-je) között lefolyt, változás állott be, eme változást a díjköteles az 1883. évi IX. t.-c. 4. §-ának 3-ik pontja értelmében ott, ahol az első bejelentést tette, szintén bejelenteni köteles.

Azon díjköteleseknek, kik állandó lakhelyükön kívül másutt adóval megóva nincsenek, megengedtetik, hogy városi adóhivatal előtt személyesen megjelenvén, vallomásukat ugyanott tollba mondassák, de ha tenni ezt elmulasztják, a fentebb említett pénzbírság ellenük teljes szigorral fog alkalmaztatni.

Kelt Arad, 1908. évi február hó 21-én.

Városi tanács.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
 József főherceg-ut 22. szám.
 — Telefon szám: 151. —

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a
Kiadóhivatalban:
 József főherceg-ut 22. szám.
 — Telefon szám: 151. —

Minden sorban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

A kinek

ismeretség híján

házastársra, nevelőre, fiatlevezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztára, kulcsárra, vincsellőre, kertészre,	kulcsárra, gazdasszonyra szakácsnőre, szobalányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre házmesterre, stb.-re van szüksége.
---	--

Aki

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy
--	--

Aki

bérbéadni kíván

birtokeket, házat, vadászterületet,	halászatot, telket, kocsit, lovat,
---	---

Aki

mindenekelőtt vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

Aki

vámiely állást betölteni kíván: legbiztosabban értesít, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

rovatát használja.

Gyémántcsillagom!

Mindkettőnknek legjobb? De én nagyon érzem, hogy így nem jó! Nagyrabecsülésem rendületlenül kíséri, bármi is történik. 1127

Salacz-utca 5. számú

ház eladó. Bővebbet Löwy és Póllák cégnél, Karolina-u. 7. 1050

Gyárfelosztásnál

vásárolt alkalmi vétel folytán ki-
 árusítunk valódi hártya len levél
 papírt a legdivatosabb színekben
 és alakokban 50%-al olcsóbban a
 rendes beszerzési áron alul **Ingusz
 I. és fia** könyvkereskedése Arad.
 201

Okleveles zongora tanítónő

elvéllal órákat házban és házon ki-
 vül. Gártner Márkusné, Damjanics-
 utca 1. 1044

Erzsébet kör-ut 22. számú

házban egy 6 szobás földszinti lakás megfelelő mellékhelyiségekkel folyó évi május 1-re kiadó. Bővebbet ugyanott. 882

Üzleti könyvek,

n. m.: strazzák, főkönyvek, stb. gyári raktára. Ügyvédi nyomtatványok teljes lerakata. Irodai felszerelések legelőnyösebben szerezhetők be Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedésében, Aradon. 212

Szép erős tölgyszőlőből készült

szőlőkaró és gyökeres fajtisztá Portalis vessző megrendelhető és megtekinthető Kaufmann Jakabnál, Gyorokon. 1058

Eladás!

Pankotán a piac-téren egy 50 éve fenálló fűszer és rövidára pamut üzlet; jelen tulajdonosa 8 éve bírja, külön korlátlan italmérségi joggal és trafikkal, más vállalat miatt azonnal átadandó. Cim a kiadóhivatalban. 1092

Magtárosnak,

kulcsárnak, vagy béresgazdának ajánkozik földmives iskolát végzett, javakorabeli családós férfi, a ki hasonló állásban már alkalmazva volt. Cim a kiadóban. 1085

Ügyvédi vizsgára

alaposan, igen gyorsan, biztos sikerrel előkészíték. Cim a kiadóhivatalban. 1119

Kiadó uri lakás.

Petőfi-utca 6. szám alatti házban első emeleten egy 4 szobás lakás elő-, fürdő- és cselédszobával, erkéllyel, villanyvilágítással 1908. május 1 től kiadó. Bővebbet Czukur László fakereskedőnél. 1121

Zenekedvelők figyelmébe!

Hegedü, cimbalom, cello, fuvola és tárogató tanulókat csekély díjazás mellett elvállal. A tanulni óhajtok azonnal felvétetnek saját lakásán. Merczán György tanító Csiky Gergely-utca, 20. sz. 1074

Eladó.

Borbély és fodrász-üzlet elegáns, új berendezéssel 300 koronáért azonnal eladó betegség miatt. Cim a kiadóhivatalban. 1122

Edelspacher-utca 9.

számú ház jó gyümölcsös kerttel eladó. 1123

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

fizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

14,000 méter

finom fehérített
 hiba nélküli

vászon-maradékok,

amelyek hossza 4—18 méter, a legfinomabb alsó fehérneműek vagy ágyneműek alkalmazhatók 5917

50 fillérért méterenkint

kapható. Kiválasztott 14—18 méter nagyságu elsőrendű maradékok 55 fillérért méterenkint. Próbaküldemények legalább egy 5 kilós csomag (cirka 45 méter) utánvétellel

S. Stein,

Leinenweberei Nachod
 in Böhmen.

Egy ujonnan épült

magányos uri lakház az első kerületben szabad kézből eladó, mely áll három nagy szoba, konyha, élestar, fürdőszobából, zárt folyosó, kézi és borpince, mosókonyha, szőlős kerttel könnyű feltételek mellett azonnal eladó. Bővebbet Nagykörut, áll. tan. képző intézet H. Béla háztulajdonosnál. 1020

Intelligens

özv. urinónél jó házi koszt kapható. Bővebbet Tökölly-tér 4. sz., ajtó 3.

Német Bonne

alkalmazást keres. Cim: Pavlovits Katica, Dezső-u. 5/b. 1099

100.000 kötetes kölcsönkönyvtár

használatá havonként 1 k. 20 fill. „Tolnai Világlapját” számonként 24 fillérért házhoz szállítja Krausz Paulin könyvkereskedése Színház-épület. Telefon szám 511. 995

Nagyobb mennyiségű

tiszta tökmag és tökmagolaj kapható Bonczos Lajosnál, Nagy-Szalontán. 1001

Mérlegképes könyvelő,

magyar-német levelező, 32 éves nőlen, jelenleg fix állásban, mint osztályvezető megfelelő alkalmazást keres. Szives megkereséseket „szorgalmas” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja. 1125

3 szoba butor

konyhaberendezéssel azonnal eladó. Forray-utca 3. szám I. em. ajtó 8. 1126

Egy fiatal rőfös áru

segéd,

a ki a román nyelvet is bírja azonnal

alkalmazást nyer

Schönbrun Albert

kereskedésében 1128

Kétegyházán

Vető büköny

kapható 1097

Funkelstein József,
Arad,
Petőfi-utca, Bing-ház.

Veszek

urasságoktól használt nyári
és téli férfi-ruhákat, utazó-
bundákat, háló, ebédlő és
más butorokat 1111

a legmagasabb áron veszek és
eladok. Kívánatra vagy levelben
meghívásra házhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Árpád-tér 5. sz.

(Izraelita templom épület.)

Kérem a cégre ügyelni!

685—908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az aradi kerületi munkásbizto-
sító pénztár egy főkönyvelőt és
egy számfejtőt állásra pályáza-
tot hirdet.

A főkönyvelői állás 2400 ko-
rona, a számfejtői pedig 1920 ko-
rona évi javadalmazással jár. Mind-
két állást ideiglenes érvényessé-
ggel a pénztár igazgatósága tölti be.

A pályázók kötelesek kérvé-
nyeiket eddigi működésüket fel-
tűntető okmányaikkal felszerelni
és legkésőbb 1908. évi március hó
15-ének déli 12 órájáig a pénztár
elnökénél vagy hivatali helyisé-
gében benyújtani.

Megjegyezzük, hogy a főkönyvelő
fogalmazói teendőket is tartozik
végezni.

Az állások betöltésénél lehető-
leg előnyben részesülnek azok a
pályázók, akik már pénztári szol-
gálatban állottak.

Arad, 1908. február 29.

Az igazgatóság üléséből:

Back Sándor, s. k. Czukor László, s. k.
ügyvezető titkár. elnök.

Szépirodalmi ujdonság!

Érdekes új kötet jelent meg az
olvasóközönség kedvenc írójától

Zöldi Márton-tól

„A Pápai gróf“

cimen.

Harminc pompás humorral
megírt érdekfeszítő novella.

A finom kiállítású vaskos könyv
ÁRA 3 KORONA.

Zöldi Márton könyvét fiatal leá-
nyok is olvashatják, mert men-
tes a divatta vált pikáns iránytól.

Megrendelhető a kiadótól:

Győző Andor

könyvkereskedő

BUDAPEST, V., Váci-körút 40.,
vagy a helybeli könyvkereske-
déseknél.

Pécska állomásunkon

levő 1118

bérmagtárt

f. évi augusztus hó 1-től

bérbeadjuk.

A bérletre vonatkozó felté-
telek központi forgalmi osztá-
lyunknál tudhatók meg, hol a
bérleti ajánlatok f. évi április
hó 1-ig lesznek elfogadva.

Arad, 1908. február 29.

Aradi és csanádi egyesült vasutak.

1142—1908. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világosi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhirrre teszi, hogy az ujszentannai népbank és a csatlakozó Verbos A. aradi cég, Sckwarcz Dávid muzskai lakos, Sckwarcz Simon és Fia aradi cég és Pálinkás Mária kovaszinczi lakos végrehajtónak, Tóth Lajos végrehajtást szenvedő elleni 782 kor., 253 kor., 209 kor. 238 kor. 07 fill. és 310 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék (a világosi kir. járásbíró) területén levő, a kovaszinczi községben fekvő, a kovaszinczi 2052. sz. tjkvben A. + 1. sor., 4558. hrsz. szőlőre 40 kor., ugyanezen tjkvben A. + 3. sor és 714. és 715. hrsz. beltelkes házra 824 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1908. évi május hó 2-ik napján d. e. 9 órakor Kovaszincz községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10⁰/₀-át, vagyis 4 kor. és 84 k. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Világos, 1908. évi február hó 14-én.

Kir. járásbíró, mint telek-
könyvi hatóság.

Povolni,
kir. albiró.

1118

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

A MOLL A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomor-
bajok, testi bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhev, rögzött székrekedés,
máj bántalmak, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen
a jeles háziszser, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy
lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenyttenek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Moll-féle felratu ónozzal elzárva van. A Moll-féle sósborszesz ne-
vezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény,
csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb nep-
szer. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

csak akkor valódi ha

mind egyik üveg Moll A. védjegyet

tünteti fel és „A

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyer-
mekek és felnőttek okoskerü bórpolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1.80 fill.
Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszékhely: Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

MOLL A gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

5941

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek.
A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott ké-
szítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJOS ÁRPAD
gyógyszertáraiban.

Panaszosan (Flebite).

mf

Meg-tit - tot - ták a szí - vem - nek, hogy tá - ge - det sze - res - sen.

Hangjegy

szedést és nyomást bármely kivételben elvállal a
legolcsóbb árak mellett

az aradi „Püspöki nyomda“
Batthyányi-u. 2 sz.

Városi és megyei telefon 266 sz.

BENZINMOTOROK

kőolaj-üzemre is alkalmasak, gőzlokomobilok, útimozdonyok, gőzcséplő-
gépek, aratógépek, teljes malomberendezések, talajmívelő eszközök stb. stb.

Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

5857

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST V. VÁCI-KÖRUT 32.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festőgyárának festékvelei.